

VIENYBĖ

Paveiksluotas Amerikos lietuvių savaitraštis

73 M. 16 N.

BROOKLYN, N. Y.

1959 M. BALANDŽIO (APRIL) 24 D.

Tel. APlegate 7-7257

KAINA 15 C.

IEVA ROCKEFELLERIENĖ IR ŽINOMAS AMERIKOS KOMPOZITORIUS DON GILLIS VIENYBĖJE. — Pereitą sekmadienį Vienybės namuose įvyko Valės Tysliavienės surengtas pobūvis kompozitoriui Don Gillis pagerbti. Be Rockefellerienės, pobūvyje dalyvavo kelios dešimtys veikėjų ir muzikų. Kompozitorius Don Gillis, buvęs NBC Toscanini radijo koncertų produceris, dabar yra American Opera Workshop (Interlochen, Mich.) direktorius. Būsimam Vienybės deimantinio jubiliejaus koncertui komp. Don Gillis pažadėjo ypatingą dovaną: parašyti lietuviškomis kūrinių simf. orkestrui ir akordeonui. Šį jo veikalą jubiliejiname koncerte išpildys akordeonistas Charles Daubaras, kuris taip pat dalyvavo Don Gillis pagerbime, su žmona specialiai atvykęs iš Philadelphia.

J. Tysliavos, Jr. nuotrauka

Tarptautiniai užkulisiai

ADENAUERIS - DERYBŲ AUKA

Nors Rytų-Vakarų konferencija dar neprasidėjo, pirmoji auka jau krito. Dr. Konradas Adenaueris, 83 m. Vakarų Vokietijos kancleris, savo paties partijos mandagiai spaudžiamas, nutarė kandidatuoti į Vokietijos prezidentus, garbinimą, bet mažai reikšmingą postą. Nors pranešdamas apie tą savo sprendimą, Adenaueris aiškino, kad V. Vokietijos politika nuo to nepasikeisianti ir, aiškiai turėdamas galvoje De Gaulle pavyzdį, teigė kad prezidentas nėra tokia nereikšminga figūra, kaip paprastai sakoma, daugumas stebėtojų mano, jog naujas kancleris vesiąs daug "lankstę" politiką už "Der Alte".

Kaip VIENYBĖS skaitytojai jau žino, Adenauerio užsienio politikos tikslas buvo stiprinti Vakarų Vokietijos sąsaitas su Vakarais, paliekant susijungimo su Rytų Vokietija klausimą tolimesnei ateičiai. B derybų su sovietais jis nematė jokios naudos. Kanclerio politikos priešininkai įrodinėja, kad tokia "kieta" laikysena Vokietijai nėra naudinga, nes tik skatina Londoną, Washingtoną ir Paryžių susitarti vokiečių reikalais tiesiogiai su Maskva, visai apeinant pačių vokiečių pageidavimus. Už tat būtų geriau, aiškina Adenauerio oponentai, kad patys vokiečiai imtųsi iniciatyvos ir vienokiu ar kitokiu būdu išsiaiškintų susitarimo ga-

limybes ir duotų savų pasiūlymų. Vokietijos socialdemokratams net išdirbo 6 punktų trijų laipsnių planą Vokietijai sujungti. Pagal tą planą Europoje sudaromo atoslūgio zona, apimanti abi Vokietijas, Lenkiją, Čekoslovakiją ir Vengriją. B zonos palaipsniui atitraukiamos sovietų ir Vakarų kariuomenės, suvaržomos tos zonos valstybių apginklavimas, tačiau tų valstybių sąsaitai, jas jungią su Vakarais ar sovietais, palaika toliau galioje. Tokioje būklėje būtų galima eiti palaipsniui prie Vokietijos suvienijimo: 1. sudaroma bendra vokiečių konferencija, kuri įsiekos susijungimo kelių, 2. iš abiejų Vokietijų išrenka-

mas bendras seimas, (pusė atstovų iš Vakarų Vokietijos ir pusė iš Rytų Vokietijos), 3. seimas skelbia naują konstituciją ir tik po to einama prie visuotinių rinkimų.

Tam planui pritaria ir britų darbiečiai. Jo silpna pusė yra ta, kad nežinia ar jis sovietams priimtinas ir ar jie sutiktų tokiai zonai "perleisti" Lenkiją, Čekoslovakiją ir Vengriją ir kuriomis sąlygomis. To plano šaliniškai aiškina, kad jis blogiausiu atveju gali būti bent pradinė diskusijų bazė. Adenauerio krikščionių demokratų partijos (CDU) politikai aiškina, kad tas planas paremtas nerealiom svajonėm, tačiau ir jų dauguma sutinka, kad syki

Fidel Castro bijo rinkimų

Premjeras Fidel Castro, kuris dabar lankosi Jungtinėse Valstybėse, pareiškė, kad per ankstyvi rinkimai Kuboje yra pavojingi, nes gali grąžinti "oligarchiją ir tironiją".

• Balandžio 22 d. Baltuosiuose Rūmuose, dalyvaujant prezidentui Eisenhoweriui, buvo prisaiškintas naujasis Valstybės sekretorius Christian A. Herter, buvęs Massachusetts gubernatorius.

• Anglijos karalienės motina Elzbieta ir jos dukterė princesė Margareta, atvykusios į Romą atidengti poeto Byrono paminklą, turėjo privačią 20 minučių audienciją pas popiežių.

Maskva tebegiria Vatikaną dėl Lietuvos Pasiuntinybės likvidavimo

Balandžio 15 Maskvos radijas (iš Vilniaus) kasdien duodamame lietuvių kalba pusvalandįje (laida užsienio lietuviams) vėl platokai ir su pasigėrėjimu kalbėjo apie "pripažinimo atšaukimą" Lietuvos ministeriui prie Vatikano St. Girdvainiui.

• Vilniaus Tiesa bara kai kuriuos rajoninius laikraščius, kurie, girdi, "neįsijungia į bendrą darbo žmonių kovą už septynmečio plano įgyvendinimą".

• Mėnesiu anksčiau prasidėjo pavasario lauko darbai, kaip pranešė Vilniaus radijas iš įvairių Lietuvos rajonų.

• Šiais metais Lietuvoje bus patęsta iš lėktuvų 90,000 ha laukų. Be to, iš lėktuvų beriami chemikalai piktžolėms ir kolorado vabalams naikinti, kaip pranešė Vilniaus radijas.

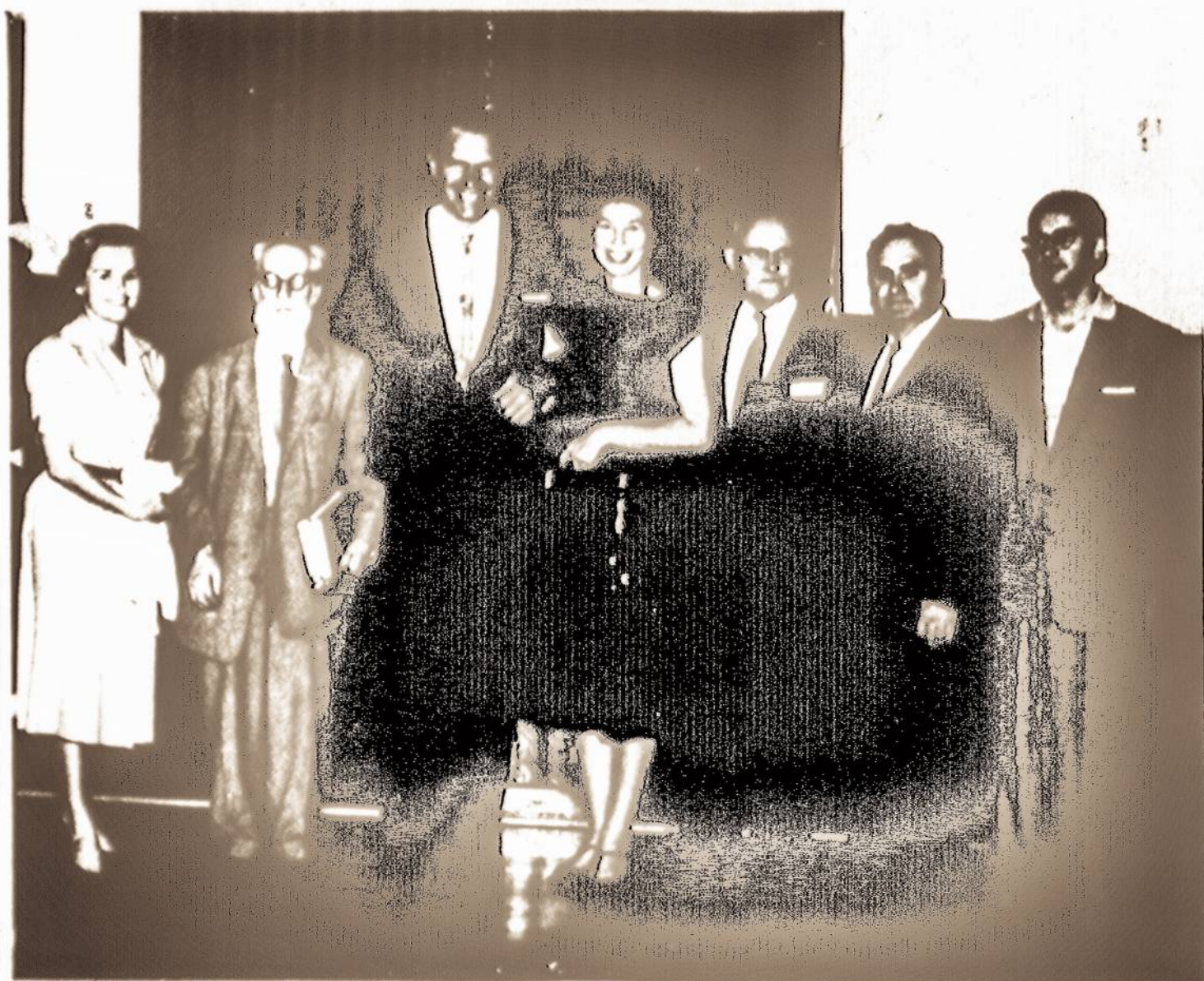
• 30,000 naujų sodų suplanuota užveisti Lietuvoje per sekančius septynis metus.

• Prie Telšių statomas naujas plytų fabrikas, kuris per metus pagaminsias 8 milijonus plytų. Pačiame mieste statomas plačiaekraninis kinas, 900 vietų vidurinė mokykla ir 300 vietų internatas.

Vakarams nutarus su sovietais kalbėtis ir vokiečiams nėra reikalo būti užsispyrusiems, bet reikia žinoti tik savo naudos.

B jau baigiamų užmiršti tarptautinių įvykių užkulisų klomis dienomis štai kas paaiškėjo. Neseniai Vokietijoje pasirodžiusioje knygoje buvęs karališkos Jugoslavijos saugumietis Vladeta Milicevic aiškina 1934 m. spalio 9 d. atentato,

(Nukelta 14 psl.)

Neseniai vieno lietuviško parengimo proga Los Angeles, Calif. susitiko būrelis žinomų lietuvių, talkinusių lietuvių sportui. Iš kairės: Elvyra Šikšniūtė-Vodopalienė (garsioji lengvaatletė, pagyjanti vienų rungtynių metu nusilaužusi koją), prof. Mykolas Biržiška, Pranas Lubinas, ponja Lubinienė (kitatautė, bet laisvai kalbanti lietuviškai, dr. J. Bielskis (Lietuvos konsulas Los Angeles, Alfonsas Latvėnas, Algirdas Gustaitis. L. Briedžio nuotrauka

PEV seimo delegacija Europoje

Balandžio 20 Strasboure (Prancūzijoje) susirinko Europos Taryba savo veiklos dešimtmečio sukakties atžymėti ir dabartinės tarptautinės politikos opijų problemų pasvarstyti. Kadangi sovietų pavergtosios Europos valstybės geografiškai, ūkiškai ir kultūriškai yra artimai susijusios su laisvąja Europa, tai ir Europos Tarybos nusistatymai ir svarstymai pavergtajai Europai labai apleina, juo labiau dėl to, kad ir sutikimo su status quo padėtimi balsų kaip tikrai stipriai pasigirsta iš kaikiurių laisvosios Europos sostinių. Todėl suprantamas Pavergtųjų Europos Valstybių Seimo susirūpinimas išlaikyti laisvosios Europos solidarumą sovietų pavergtajai Europai.

Tam uždaviniui PEVS delegacija, kurią sudaro trys PEVS atstovai iš New Yorko (seimo pirmininkas S. Korbonski, Lenkija, seimo gen. sekretorius B. Coste, Rumunija ir Lietuvos delegacijos pirmininkas V. Sidzikauskas) ir po viešą atstovą kiekvieno PEVS nario ir Europos, plus krikščionių demokratų, profesinių sąjungų ir socialistų tarptautinių sambūrių po vieną atstovą, dalyvauja Europos Tarybos sukaktyje ir specialiuose pasitarimuose su Europos Tarybos Komisija Taryboje Neatstovaujamy Europos Valstybių Interesams Gintai.

PEVS delegacija įteiks Europos Tarybai plačią sovietų pavergtosios Europos dabartinės padėties apžvalgą, taip pat PEVS Ekonominės Komisijos su

ekspertais paruoštą raportą apie sovietų ūkio politiką ir priemonės pavergtųjų valstybių ūkiui siurbti ir PEVS Socialinės Komisijos raportą ir rezoliuciją tremtinių reikalais, kurie Europoje ypatingai jautūs. PEVS delegacija taip pat pasiryžusi su Europos Tarybos institucijomis aptarti ir sovietų laisvajam pasauliui peršamų kultūrinių mainų klausimą. Tad delegacijos uždaviniai įvairūs ir svarbūs. Jų sėkmingesniams sprendimui delegacija pasiryžusi šauktis europinės viešosios opinijos tautos per glaudų bendravimą su spaudos žmonėmis.

Delegacijos viešnagė pačiame Strasboure truks apie savaitę. Po Strasbourgo delegacija ar atskiri delegacijos nariai aplankys dar kairiųjų Europos valstybių sostines. Lietuvos delegacijos pirmininkas V. Sidzikauskas iš Strasbourgo pasuks į Bonną, aplankys Paryžių ir pakelti į New Yorką dar sustos Londone. Be abejo, be brėtančioj tarptautinėj konsteliacijoj Sidzikauskas lietuviškuose Europos sluogsnuose mėgins ryškinti Lietuvos egzilių veiksnų padėtį ir eventualų parankiausią jų susirišlavimą laisvinimo bylai efektyviausiai vadovauti.

Ar nepamiršome prof. M. Biržiškos?

Ar nepamiršome Nepriklausomybės akto signataro, buvusio Vilniaus universiteto rektoriaus, Vilniui vaduoti sąjungos pirmininko prof. M. Biržiškos?

Paskendę kasdieniuose gyvenimo rūpesčiuose, iš naujo kurdami sugriautąjį gyvenimą, gal ir pamirštamie pareigą rūpintis tais mūsų Nepriklausomybės kūrėjais, kurie, kartais ir savęs išsižadėdami, buvo mums Tėvynėje sudarę gražaus kultūrinio gyvenimo sąlygos ir medžiaginės gerovės pagrindą.

Prof. M. Biržiška didžiai nusipelnęs Lietuvai, kaip retas kuris, einąs 77-sius metus, globojās našlę dukterį ir jos tris vaikučius, sunkiai verčiasi iš socialinės globos pašalpos. Bet ir vargą vargdamas, neapleidžia lietuviškos dirvos tvarko, rengia spaudai savo brolio prof. Vaclovo Biržiškos palikimą tautai.

Mes atsimeiname, kad lietuviškoji visuomenė užpirko prof. M. Biržiškai namus Los Angeles, bet ar nebūsime pamirę, kad dar eilę metų tenka mokėti bankui skolą. Čia primename vargingą senatvę profesoriaus, bet drauge pasakome, kad jis visa savo gyvenimą, darbą ir išteklius aukojo Lietuvai.

Gavęs žemės ir miško, kaip Nepriklausomybės akto signataras, visa tatau drauge su savo santaučiomis paskyrė gimtajam Viekšnių miesteliui pastatę ten ligoninę, kuri paliko Viekšnių pasididžiavimu ir lyg paminklu dr. Antanui Biržiškai, kuris per 50 metų kukliai tarnavo Viekšnių apylinkėi ir davė Lietuvai tris sūnus profesorius-Mykolą, Vaclovą ir Viktorą Biržiškus.

Gal jau pradėdame pamiršti prof. M. Biržiškos mokslinius ir visuomeninius darbus, o čia gimęs ir augęs jaunimas, nėjęs lietuviškos mokyklos, nieką nežino apie prof. M. Biržišką. Todėl čia primintina ir jaunajai kartai apie šį šviesųjį jaunimo auklėtoją, kuris tiek daug sielojosi, rūpinosi ir dirbo, kad priaugančioji kartą pasisavintų tuos gražius Tėvynės meilės idealus, kuriais buvo gyventa atkuriant Nepriklausomą Lietuvai.

vą, tuos humaniškus ir demokratiskus principus, kuriems jis paskyrė visą gyvenimą.

Prof. M. Biržiška yra tasai taurus lietuvių patriotas, nenulstamai kovojęs dėl Vilniaus grąžinimo Lietuvai. Jis buvo Vilniui vaduoti sąjungos kūrėjas, ilgametis jos pirmininkas; visada ir visur žadinęs meilę mūsų sostinei, rėmęs Vilniaus krašto lietuvių jų kovoje su krašto užgrobdėjo smurtu.

Prof. M. Biržiška vertė didžiojo poeto Adomo Mickevičiaus ir kitų Lietuvos mylėtojų kūrinius tik tai tam, kad tokia pat Tėvynės meilė degtų prisikeliančios Lietuvos jaunimo širdyse.

Tasai kūrybingas kruopštus mokslininkas yra parašęs tomų tomus, kuriuose iškėlė į dienos šviesą, archyvu dulkėse užsigulėjusius, bet mums labai svarbius; praėties raštus. Iš tikrųjų, tik profesorių Vaclovo ir Mykolo Biržiškų dėka, mes sužinojome, kokią turėjome savą originalią literatūrą, sužinojome, kad tais laikais Vilnius buvo kultūros centras visai Rytų Europai, kad Vilniaus universitetas davė eilę didžiųjų vyrų ne tik mums, bet ir mūsų kaimynams. Tie dviejų brolių darbai yra didelis pagrindas klotoms liuanistinių dalykų studijoms ir tarptautine reikšme.

Pradininkų grupė ir Lietuvos profesorių draugijos valdyba Amerikoje kviečia Lietuvos visuomenę susirūpinti sudaryti prof. M. Biržiškai paramos fondą ir garantuoti mūsų didžiuliam mokslininkui ir visuomenininkui patikrintą rytojų ramiai dirbti tą brangų Lietuvai darbą.

Aukos prašome siųsti Lietuvos profesorių draugijos Amerikoje išdalininko vardu: Prof. St. Dirmantas, 4241 South Maplewood Ave., Chicago 32, Ill.

Pradininkų grupės vardu: prof. Vl. Šilkarskis, prof. P. Jonikas, prof. A. Rukuiža, dr. V. Daugirdaitė - Sruogienė, dir. A. Rūgytė, prof. Kl. Gervilas, mokytoja S. Gedvilienė ir Lietuvos profesorių draugijos Amerikoje valdyba: St. Dirmantas M. Krikščionas

Trečiokas Agency

SENIAUSIA LIETUVIŠKA AGENTŪRA

KELIONĖS - visokiomis susisiekimo priemonėmis į visas pasaulio vietas. Įvairiausios ekskursijos. Sudaromi ir tvirtinami imigracijos bei kelionių dokumentai.

PINGAI - su pilnu užtikrinimu siunčiami į visus pasaulio kraštus, įskaitant ir rusų okupuotus. Persiuntimas į Lietuvą iki \$300 kainuoja \$1.65. Už \$1 išmoka 10 rublių.

APDRAUDA - visokiausios rūšies sutvarkoma per geriausias ir tvirčiausias kompanijas.

NUOSAVYBIŲ - pirkimo, pardavimo ir finansavimo reikalais sąžiningas patarnavimas.

FEDERALINIŲ MOKESČIŲ - Income Tax - paruošimas.

Albinas ir Kazys Trečiokai
311 WALNUT STREET, NEWARK 5, N. J.
Telefonas Market 2-4867

JOHN BALTADUONIS
FRANKFORD AVENUE

Cafe

1700 Frankford Avenue
PHILADELPHIA, PA.

KARLONAS

FUNERAL HOME
Lietuviams tarnauja
daugiau kaip 20 metų.
280 CHESNUT STREET
NEW BRITAIN, CONN.
Telefonas 9-1181

LIETUVIŲ VADOVAUJAMA

ISTEIGTA 1924 M.

Schuyler Savings & Loan Association

24 DAVIS AVENUE

KEARNY, N. J.

Atdara kasdien, išskyrus šeštadienius, švent., nuo 9 v. r. iki 3 v. p. p. Penktadienių vakarais nuo 6 iki 8:30 v. v.

KAPITALAS \$1,860,000

MOKAMA 3¼%

Aprausta iki 10,000

Telefonas WY 1-7260

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

Lietuviškoje Chicagoje

Patriotizmas ar
chamizmas

Ginčas dėl ordinų perėjo į pagrindį. Žinomesnių žmonių neatsargumas. Nuomonės apie mūsų Carmen.

Šaulių sumanymas apsikabinti ordinais sukėlė kritikos iš pačių šaulių ir jiems prijaučiančių tarpo. Ordino šalininkai atsikirto tokiu būdu, kad nė vienas laikraštis jų atsikirtimų nedėjo. Dėl to kai kurie asmenys, veikdami šaulių vardu, išleido net atskirą leidinį "Trimity Aidus", kuriuose atsiskaitoma su jiems nepatikusiais. Klūva ir Vienybei, kuri "sutuokiama" su komunistine Vilnimi ir socialistinėm Naujienom!

Šitas jų elgesys priminė šaulių sąjungos steigėjo Vlodo Putvinskio straipsnį 1922 m. Trimite — Muškim chamą:

"Chamas yra žemiausias pasaulio padaras; chamas yra blauresnis, šlykštesnis už piktadarį. Su piktadariu yra lengva kovoti ir jį lengva sunaikinti; chamas viską subiaurina, sutepa, suteršia, pažemina, pagadina, prie ko tik prisiliečia... Chamas vergijoje apgailėtinas, bet tarp laisvųjų demokratų nedovanotinas, smerktinas, nepateisinamas, nteklinamas. Vykim jį iš savo tarpo. Muškim tą chamą ir varykim kiekvienas jį iš savo sielos."

Taip 1922 m. mokė V. Putvys-Putvinskas. Ar šių dienų šaulių vada! turėtų drąsos tą patį pakartoti šiandien?

Kalbant apie vadus... Eilė mūsų žinomesnių žmonių lei-

džia panaudoti savo pavardes nepagalvodami apie galimus tokio panaudojimo rezultatus. Šiandien taip atsitiko su šauliais, prieš kiek laiko panašiai buvo su "Tautinės Martirologijos Skyriumi", kurį tvarkė Jonas Rimašauskas, išleidęs "Stop Genocide" ženklelius, bet už juos neatsiskaitęs su buv. politinių kalinių sąjunga, kurios vardu jis tuos ženklelius išleido ir platino. Bet tas faktas netrukė pasirodyti skelbimams, kad tas pats žmogus leidžias knygą "Sovietinis Genocidas Lietuvoje", kuriai įvardą parašęs ne kas kitas kaip ALTO pirmininkas L. Šimutis. Ta pavarde pasinaudojant buvo renkama prenumerata knygai, kuri iki šiandien dar nepasirodė, nors jau praėjo 4 metai.

Antras Carmen operos spektaklis praėjo didesniu pasisekimu negu premjera. Neliko nė ženklo nervingumo ir netikrumo, kurį retkarčiais galima buvo pastebėti pirmame spektaklyje. Amerikiečių muzikos žinovai, atsilankę mūsų operos spektakliuose nesigailėjo komplimentų visiems dalyviams. Ypač choras pasiekęs tokio lygio, kokio sunku tikėtis iš mėgėjų. Jis neturįs lygaus Chicago mėgėjų choro tarpe. Mažiau malonią išvadą jie pasidarė dėl kalbos: prancūziškai Carmen skambanti kiek gra-

Alkaičių trio (S. Alkaitis — smuikas, A. Alkaičytė — piano, A. Alkaitis — violončelė), kuris priklauso Clevelando jaunimo ansamblui "Grandinėle". Šis ansamblis turės savo pirmąjį pasirodymą Chicagoje gegužės 2 d., kada įvyks šokio, muzikos, ritmikos ir lietuviško žodžio koncertas Jaunimo Centre.

Ziau. Kaip žinia, Amerikoje operos paprastai statomos originalo kalba.

Chicago Sunday Tribune (tiražas virš 1,500,000) balandžio 19 d. miesto pietvakariams skirtoje laidoje paskelbė reportažą ir 7 nuotraukas iš Carmen pastatymo.

V. K. Jonynas pakviestas į talką ruošti Lietuvos skyrių vasarą įvyksiančioje Chicagoje tarptautinėje parodoje.

Šiomis dienomis Valstybės Departamentas, nepaisant lenkų patriotinių organizacijų protesto, leido komunistinei Lenkijai įsteigti savo generalinį konsulatą Chicagoje. Konsulu paskirtas smarkus Varšuvos komunistas Zawadskis.

PABALTIEČIŲ PIRMENYBĖS

Balandžio 25-26 Chicago Foster parke (8300 S. Loomis) bus pravestos III Š. Amerikos pabaltiečių žaidynės krepšinyje, tinklinyje ir stalo tenise. Čia lietuvius atstovaus geriausias šių šakų pajėgos, kurios buvo atrinktos IX Š. Amerikos liet. sporto žaidynių metu Detroito. Bus žaidžiama vyrų krepšinyje, jaunių krepšinyje, vyrų tinklinyje, moterų tinklinyje ir vyrų stalo tenise (pavieniai ir komandiniai). Varžybu pradžia — abi dienas nuo 1 val. p.p. Latviai ir lietuviai čia pasirodys su visomis komandomis, tuo tarpu estai šį kartą išstitys tik vyrų tinklinio ir vyrų stalo teniso vienetus.

Garsoji Clevelando Grandinėle, kuri yra davusi daug koncertų įvairiose Amerikos vietovėse pirmą kartą Chicagoje pasirodys gegužės 2 d. Šis ansamblis sudaro 40 tautinių tokių šokėjų bei instrumentalistų, kurie pateiks įvairaus pobūdžio programą. Chicago pasirodyme jam talkininkaus vietos Aukštesniosios Lituanistikos Mokyklos mokinių choras, vadovaujamas muz. Faustos Stroilos. E.Š.

Žukausko spektaklis Niagara Falls

Buffalo Lietuvių Klubas ir Vasario 16 gimnazijai remti būrelis gegužės 3 d. (sekmadienį) rengia aktorius VITALIO ŽUKAUSKO humoristinį spektaklį, kuris įvyks kv. Jurgio lietuvių parapijos salėje, 1910 East Falls St., Niagara Falls, N. Y.

Pradžia 4 val. po pietų. Po spektaklio bus šokiai. Veiks baras ir užkandinė.

Vitalis Žukauskas jau daugelį Amerikos lietuvių yra pažįstamas kaip gabus ir talentingas humoristas. Pastaraisiais metais jis yra aplankęs

daugumą didžiųjų lietuviškų kolonijų ir visur turėjo didžiausią pasisekimą. Tad ir Niagaros apylinkių lietuviai nepraleis šios retos progos nuosirdžiai pasijuokti.

R. M.

• Ryšium su ankstybu pavasariu, šiomet į Lietuvą mėnesiu ankščiau atskrido pietų paukščiai.

• Marijampolėje atidarytas naujas kino teatras Sūduva, turintis 400 vietų.

PASKUTINIS DIVIDENDAS
PAKELTAS IKI

3 1/4% metams

(3% reguliaraus ir 1/4 extra)

SKAIČIUOJAMAS
METŲ KETVIRČIAIS

Taupyk čia - Daugiau uždirbsi! - NELAUK!

THE Kings County
SAVINGS BANK

Incorporated 1860

2 PATOGIOS ĮSTAIGOS:

125 Broadway prie Bedford Avenue
509 Eastern Parkway prie Nostrand Ave.
Member Federal Insurance Corporation

Joseph Andrusis Insurance

Perkant - parduodant namus, ar išnuomojant butus, įvairiausiai apdraudos reikalais, federalinių ir valstybinių mokesčių (Income Tax) užpildyti, pirkimui piniginių perlaidų (Money Orders).

KREIPTIS

HAVEN REALTY

87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: Virginia 7-4477Kasdien 9 val. ryto iki 9 val. vak.
Sėkmadieniais 1 val. p. p. iki 5 val. vak.

EVERGREEN 5-3700

Fred Meyer & Sons
REAL ESTATE
INSURANCE
LTD.

2222 PITKIN AVENUE
BROOKLYN 7, N. Y.
COR. VAN SICKLEN AVE.

Visame New Yorke nerasiite gražesnių
ir patogesnių salių kaip

GRAND PARADISE

Ką nerengtumėte -- koncertą, vestuves, prakalbas ar šokius -- salėse gali tilpti nuo 25 iki 2000 dalyvių.

L. MOLIN - REIKALŲ VADĖJAS
320 GRAND STREET, BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVERGREEN 7-1123

Dorion's MFG'S OUTLET STORES, Inc.

148-09 JAMAICA AVENUE JAMAICA 35, N. Y.
(Išlipiti Sutphin Blvd. stotyje) Tel. AXcel 7-6082

Tik asmeniškai atsilankę, galėsite įsitikinti koks didelis vyriškų ir moteriškų medžiagų pasirinkimas.

Mūsų krautuvėje gausite viską kas tik reikalinga jūsų artimiesiems Tėvynėje pradžiuginti: Vilnonės, šilkinės ir kitokios medžiagos žemesnėmis kainomis, negu kitur.

VIENYBĖS SKAITYTOJAI PERKANTIEJI MEDŽIAGAS
SIUNTINIAMS I LIETUVĄ GAUNA 10% NUOLAIDĄ.

VIENYBĖ

LITHUANIAN WEEKLY
Established in 1886

Juozas Tysliava, Editor & Publisher, 192 Highland Blvd., Brooklyn 7, N. Y. Tel. AP 7-7257. Vytautas Meskauskas, Associate Editor, 2625 S. Harvey, Berwyn, Ill. Telephone Pioneer 9-2588. Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office of Brooklyn, N. Y. Subscription Rates: USA, Canada and other countries \$7.00 for one year. Advertising rates on application.

ADENAUERIS - DERYBŲ AUKA

ADENAUERIS

(Atkelta iš 1 psl.)

prieš Jugoslavijos karalių Aleksandrą I, Marselyje. Kaip atsimename, tame atentate buvo užmuštas ne tik Jugoslavijos karalius, bet ir jį lydėjęs Prancūzijos ūzs, reikalų ministeris Barthou. Buvo išaiškinta, kad atentatą suruošė kroatų nacionalistai dr. Pavelič vadovaujami, tačiau iki šiol nebuvo visai aišku, kas juos rėmė. Anot V. Milicevic knygos "Der Koenigsmord von Marseille", užpakalyje viso to sąmoslo stovėjo Italijos diktatorius Benito Mussolini, tačiau Prancūzijos vyriausybė, siekdama bet kokia kaina susitarimo su fašistine Italija, jai jau tada žinomus faktus nuo visuomenės nuslėpė. Pavelič Mussoliniui už pagalbą buvo zadėjęs atiduoti gabalą Dalmacijos, kas ir buvo padaryta antrojo pasaulinio karo metu.

Kiek vėlesnių įvykių užkulisius praskleidžia pabėgęs vengrų komunistas George Palocz-Horvath Londone išėjusioje knygoje "The Undeafated".

Kaip atsiminame, 1949 m. Vengrijoje buvo iškelta byla vengrų komunistų vadui Laszlo Rajk. Jis prisipažino esąs kaltas ir buvo pasmerktas. Stalinui mirus, Rajk buvo rehabilituotas ir kaltė už jo pasmerkimą buvo sumesta kompartijos sekretoriui Rakosi. Po 1956 m. Vengrijos sukilimo į užsienį pabėgęs Hor-

vath pasakoja kaip Rajkas buvo įkalbėtas prisipažinti. Tą uždavini Rakosi įsakymu atlikęs artimas Rajko draugas, dabartinis Vengrijos ministeris pirmninkas, Janos Kadar. Kalėjime gerokai iškankintam Rajkui Kadaras aiškino, kad tarptautinio komunizmo labas reikalauja tokio pripažinimo, nes tik tokiu būdu galima "demaskuoti" Tito. Jei Rajkas "prisipažins", bus paskelbta apie jo egzekuciją, tačiau iš tikro po teismo sprendimo pats Rajkas su žmona ir sūneliu bus išgabenti į Krimą, kur jis nauju vardu galės pradėti naują veiklą komunizmo naudai.

Rajkas ilgai nenorėjo sutikti. Kodėl jis turįs pasirodyti kaip paskutinis niekšas, dirbęs su amerikiečių, britų, jugoslavų, prancūzų bei vokiečių žvalgybom? — klausinėjo jis Kadaro. — Gal užtektų, kad jis prisipažintų tik ruošės sąmokslą prieš Rakosi? Tai irgi neatitinką tiesai, tačiau gal atrodyti daugiau įtikimai Kadaras tačiau įrodinėjo, jog partijos labas reikalauja pasirodyti galimai didesniu niekšu, kad būtų galima visas kaltes už nepasisekimus ant jo sumesti. Pagaliau Rajkas sutiko, tačiau Rakosi savo pažado neįlaikė, Rajkas buvo nužudytas. Įdomiausia, kad Rajko-Kadaro derybos, Kadarui nežinant, buvo įrašytos į magnetofoninę juostelę...

• Komjaunuolių centro komitetas per laikraščius, radiją ir kitokiu būdu reikalauja plačiu mastu įsijungti į seno lauko rinkimo kampaniją. Įsakymas duotas Maskvos centro įstaigų.

• Lietuvos gintaro meisterial ruošia išdirbinius būsimal New Yorko parodai, į kur bus išsiųsta apie 20 įvairių gintaro išdirbinių.

• Moterų dailininkių kūrinų parodoje, Kauno dailės muziejuje, dalyvavo 45 dailininkės.

• 4,360 Lietuvos jaunuolių pernai buvo nuvežti į Kazachstaną plėšinių derliui nuimti, kaip pranešė Vilniaus radijas kovo 3 d. 1200 Lietuvos jaunuolių ten įsikūrę "nuolatiniam darbu".

Spaudos problemos

Bendras Žygis į... pražūtį

Voldemarininkų, liaudininkų ir krik. dem. bendros pastangos gražinti Voldemarą į valdžią prieš jo paties norą. Spaudai buvo draudžiama atskleisti opozicijos kvailumą.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Bendras Žygis į teismą už prezidento žveidimą, tačiau klaipėdiškis prokuroras vyriausybės ir prezidento kritikoje negalėjo (gal ir nenorėjo) įžitūrėti nusikaltomojo darbo sąstato.

1939 m. vasario 28 d. Bendras Žygis savo 3/4 Nr. paskelbė tokį vedamąjį:

"Režimas braška... Ką 1934 m. numatė Pilsudskis, tą daug anksčiau, būtent dar 1928 m. buvo numatęs gabus Lietuvos užsienio politikas prof. Voldemaras. Tačiau jo pradėtąjį politikos kursą, sveikais ir realiais politiniais bei ekonominiais pagrindais sudarytąjį bendradarbiavimą su Vokietija, A. Smetonos vyriausybė suardė ir pavertė priešingybe... Šandien klausimas eina ne vien dėl Klaipėdos krašto, o dėl visos Lietuvos nepriklausomybės... Baltijos santarvė turi reikšmės kultūriniam mažųjų kaimyninių tautų bendradarbiavimui, tačiau politinėje srityje ji yra nerealaus svorio. Neiralumas taip pat galėtų patikrinti valstybės saugumą tik tada, jei jis būtų ne vienšaliskai deklaruošas, didžiųjų kaimynų garantuošas... Taip pavojingu Lietuvos integralumui ir net jos nepriklausomybei metu jis (Smetona) žaidžia Baltijos santarvę ir niekeno negarantuotu neutralumu... Jei Lietuva nori geruoju gyventi su Vokietija, Smetona su savo valdžia turi pasitraukti... Tolesnis šio režimo laikymas neabejotinai gresia atkritimu nuo Lietuvos Klaipėdos krašto... būsimoji Lietuvos vyriausybė turi atnaujinti prof. Voldemaro pradėtąjį nuostolį bendradarbiavimą su Vokietija."

Ar tuo keliu pasukusi Lietuva būtų ką laimėjusi, tenka abejoti. Kiekvienu atveju nuostoliai žmonėmis lietuvių tautai būtų buvę daug skaudesni. Ir kas juokingiausia — pats prof. Augustinas Voldemaras netikėjo į Vokietijos laimėjimą ir nuskubėjo pas Lietuvą okupavusius bolševikus!

Bet jei grupė, kurią atstovavo maj. Puodžius galima suprastai, liaudininkų ir krikščionių demokratų laikysena lieka nesuprantama ir moralės atveju joku būdu nepateisinama — vos porą dienų prieš Klaipėdos at-

Prieš 20 metų vienoje Lietuvos dalyje — Klaipėdos krašte — buvo paradoksalė padėtis. Tuo tarpu, kai likusioje Lietuvoje spauda buvo atiduota apskrities viršininkų malonei ar nemalonei, Klaipėdos krašte spauda buvo tvarkoma dar kaiserinės Vokietijos įstatymų, kurie, kaip ir caristinės Rusijos įstatymai po 1905 m., nenumatė spaudai jokių administracinių varžtų. (Rusijoje spaudai bylas galima buvo kelti tik teisme. Šimtyms buvo numatytos tik paskelbus ypatingą stovį: 1. sustiprintą apsaugą 2. ypatingą apsaugą, 3. karo stovį ir 4. karo lauko stovį. Pirmais dviem atvejais ypatingos teisės buvo duodamos gubernatoriams, o dviem paskutiniams — karo komendantams.)

Kad suvaržius Klaipėdos krašto spaudą, reikėjo įvesti karo stovį, bet paskutiniams metais to neleido padaryti hitlerinė Vokietija. Išina, kad hitlerinė Vokietija, kuri pas save nepripažino jokių teisių nei spaudai nei paskiram piliečiui, spaudė daug liberališkesnę Lietuvos vyriausybę nevaržyti spaudos laisvės Klaipėdos krašte! Tuo pasinaudodama Lietuvos demokratinė opozicija Klaipėdoje galėjo leisti savo koki organą, bet to ji nesugalvojo. Vietoje to ji priėmė voldemarininkų pasiūlymą leisti bendrą laikraštį, kurio redakcinę komisiją šalia voldemarininko ats. maj. Puodžiaus (vėliau mirusio nacių koncentracijos stovykloje) buvo ir garsusis liaudininkų vadas dr. J. Pajaujis, apie kurio veiklą bolševikų okupacijos pradžioje buvo Vienybėje rašyta kalbant apie liberalizmo išniekinimą bei dipl. teisininkas Štaupas. Liaudininkų ir krikščionių demokratų vadovybės tuo laikraščiu, kuris vadinosi Bendras Žygis džiaugėsi, nors jo tikslas buvo ne kokių nors demokratinių teisių atstatymas, bet... Voldemaro grąžinimas į valdžią. To paties Voldemaro apie kurį spietėsi ypatingai griežtos valdžios šalininkai, nepripažįstą jokios demokratijos.

Likusioje Lietuvoje Bendras Žygis buvo draudžiamas platinėti ir vyriausybė per Vyr. Tribunolo prokurorą bandė paveikti Klaipėdos apygardos teismo prokurorą, kad tas patrauktų

plėšimą nuo Lietuvos, Bendras Žygis bando kaltę už tą atplėšimą sumesti ant Lietuvos! Suprask Vokietija atsiima Klaipėdos kraštą ne dėl to, kad ji laiko jog tas kraštas buvo neteisėtai nuo jos atplėštas Varsalio sutartimi, bet todėl, kad Kaune viešpatauja Smetona!

Bet visą tai pamirima netam, kad pateisinti Smetonos režimo spaudos politiką. Ji vis tiek buvo kvaila ir nenaudinga jam pačiam. Kas gi būtų atsitikę, jei, sakykim, dr. J. Pajaujis tokios pat minties str., kaip minėtas Bendro Žygio vedamasis, būtų parašęs į Lietuvos Žinias ir Kauno apskrities viršininkas būtų leidęs tokį numerį platinti? O gi tik pats apsiuokintų ir sukompromituotų liaudininkus, kaip tariamus demokratijos gynėjus! Juos tik demaskuotų kaip valdžios bet kuria kaina troškėjus. Ko gi daugiau reikėtų valdančiai partijai? Draudimas opozicijai visų ryškumu atskleisti savo kvailumą yra pavojingas tik valdžiai ir naudingas tik opozicijai. Kaip tragiška, kad Antanas Smetona, pats kilęs iš laikraštinkų tarpo ir pats už savo straipsnius nukentėjęs nuo vad. demokratinio Lietuvos režimo, to nesuprato. Kad jam nereikėjo bijoti spaudos gali įrodyti ir toks paprastas faktas, kad čia, Amerikoje, kur jo opozicija be jokios baimės galėjo paskelbti spaudoje savo nuomonę apie jį, Antano Smetonos minėjimai sutraukia daugiau žmonių, negu kurio nors kito mūsų politiko.

(Sekančiame numeryje: Paleckio-Merkelio byla — Oficiozas baudžiamas už tiesą).

Mums rašo

TV Guide (Philadelphia Edition) bal. 11-17 pastebėjau lietuvišką vardą "Undinė". Gal neturi bendro su lietuvišku turiniu, bet vertimas sutinka su lietuvišku vardu, būtent:

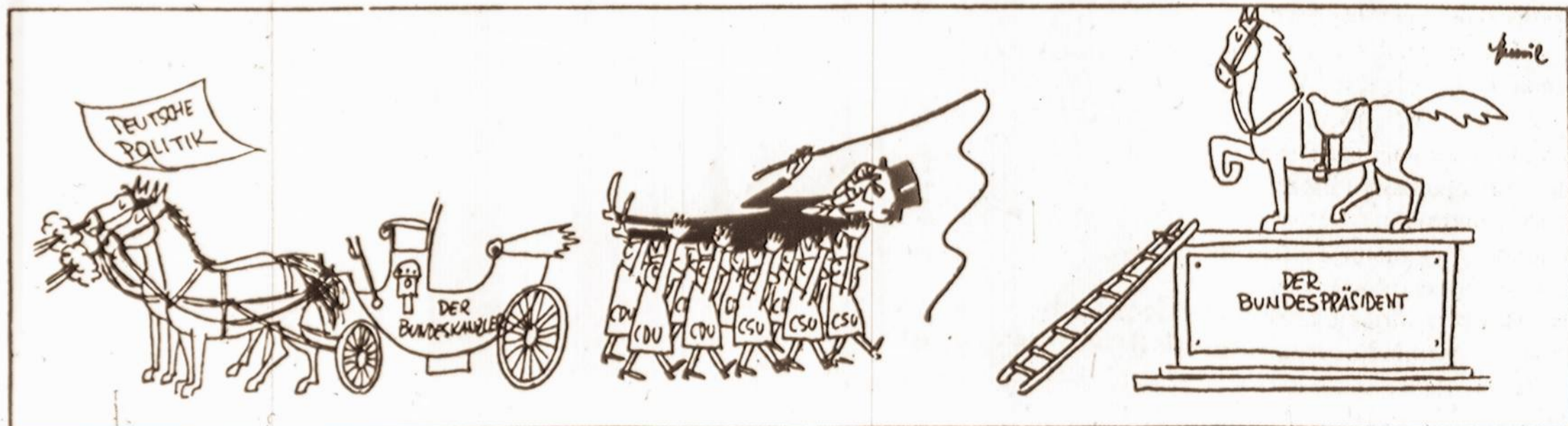
"James Costigan's original, "Undine" (formerly titled "The Water Nymph"), will be produced next season as an NBC special by Mildred Freed Alberg."

Ta pačia proga sveikinu jus su gerom reformom Vienybėje ir tūriu vilties, kad vieną dieną pridėsite vardą dienraštis...

VYT. GAVENAS
Philadelphia, Pa.

Lietuviškos spaudos mylėtoju, atsisakyti gero lietuviško laikraščio vien tik dėl materialės padėties yra nemalonus ir skaudus dalykas. Kartais norisi verkti ir keikti matant, kaip toji lietuviška spauda vos tevetuoja.

(Nukeita į 9 psl.)

VIENYBĖS VETERANAI

WILLIAM J. VITKUS

Šiuo numeriu pradeda naujas skyrius: Vienybės veteranai. Šis skyrius sąmoningai pradeda su Amerikoje gimusių — dailininku William J. Vitkum, vienmečiu Vienybei.

William J. Vitkus gimęs 1886 m. rugpjūčio 22 d. New Yorke.

Baigęs studijas Pratt Institute, Fordham Universityje, Vitkus profesinę karjerą pradėjo 1906 m. komercinio meno srityje. Jo darbai pasirodė įvairiuose prekybos žurnaluose bei laikraščiuose. Tada jis tapo nariu Art Students League of New York, Cape Cod Art Association, Art League of Long Island ir American Artists Professional League.

Apie 1910 m. jis pradėjo bendradarbiauti Vienybėje, kaip iliustratorius ir karikatū-

ristas. 1925 m. Brooklyne išleisdamas Lietuvių Meno Sambūris, kuriame W. J. Vitkus buvo aktyvus narys. 1953 m. jis buvo įrinktas Didžiojo New Yorko Lietuvių Dailininkų Sąjungos pirmininku.

Dailininkas W. J. Vitkus su savo darbais yra dalyvęs įvairiose meno parodose: Academy of Allied Arts, Salons of America, New York City Council for Art Week, Adelphi College Art Exhibit, Baltic-American Society Art Exhibit, One-Man Show at the New York Public Library, Eighth Street Gallery, Hyannis Art Gallery, New York World's Fair of 1939 ir t.t.

Dailininkas Vitkus yra Vienybės veteranas ne tik kaip skaitytojas, bet ir kaip bendradarbis.

Išleiskime kun. Antano Miluko monografiją

Prieš 16 metų Amerikoje mirė didelis lietuvių švietėjas, kultūrininkas — visuomenininkas kun. Antanas Milukas. Visi, kurie yra susipažinę su jo veikla, tvirtina, kad tai didelio masto asmenybė, kurio nuopelnai tautai tiek aiškūs, kad jis lygintinas su dr. J. Basanavičium, dr. V. Kudirka, kan. Tumu — Valžgantu, ar prel. Jakštu — Dambrausku. Deja, kun. A. Miluko nuopelnai, vos 16 metų po jo mirties, paskandinti užuomaršos gėlmėse. Laikas jį prisiminti ir jo nuopelnus Lietuvai; ypač Amerikos lietuviams svarbu jį išskirti, įvertinti ir perteikti ateinančioms kartoms.

Alf. Braziulis 1940 m. Naujojo Romuvoje apie Miluką atsiliepė šiais žodžiais:

"...Miluko gyvenimas, tai kova už lietuvių tautos laisvę, nepriklausomybę, tautiečių gerovę. Lietuviybė ir lietuvių tautos reikalai jam buvo aukščiau už viską. Joks žymesnis lietuvių tautą liečiąs darbas neapsiėjo be kun. Miluko. Jis dirbo su visokių įstikimimų ir pasaulėžiūrų žmonėmis. Jis sugebėjo pakilti aukščiau srovinių kovų, siauro partiskumo, smarkiai išvyravusio Amerikos lietuvių tarpe. Tad neveltui laikas Miluką vadina tumiškos energijos ir daukantiško darbštumo lietuviu..."

"...Kun. Miluko turiningą kūrybinių polėkių gyvenimą pilnai galėtų nušviesti Amerikos lietuviai, tarp kurių ir dėl kurių kun. Milukas dirbo. Jis rašė ir leido knygas kitiems. Dabar kas nors turėtų parašyti ir išleisti vieną knygą apie jį. O tokios knygos Milukas savo didžiais darbais yra užsitarnavęs..."

Po kun. A. Miluko mirties Kunigų Vienybės Biuletenis 1943 m. kovo — balandžio mėn. nr. rašė:

"...Kun. A. Miluko nuopelnai lietuviškai — krikščioniškai kultūrai ypatingai dideli. Jau 1894 m. jis su kun. Abromaičiu išleisdamas "Garsą Amerikos Lietuvių". Jis prisidėjo prie didelių Basanavičiaus, Bielinio, Tumo darbų. Rašė ir "Varpą", "Ukininką", dar 1894 m. išleido 10,200 egz. "Lengvo Būdo Per Save Išmokyti Rašyti". Jis rašė net į angliškuosius laikraščius keldamas Lietuvos vardą ir kančias, net išleisdamas knygėlę apie lenkų terorizuojamus moksleivius: "The Little Martyrs of Vilnius". Suorganizavo "American Relief for Lithuanian War Sufferers" ir "Relief for the Little Martyrs of Vilnius". Milukas buvo suėjęs ir ryšį net su prez. Wilsonu ir davęs jam gerų sugestijų Lietuvos reikalui. Žinantieji skelbia, kad Amerikoje nebuvo lietuvių, kuriai spaudos srityje būtų pralenkęs Miluką. Vėlionio darbai šioje srityje lyginami su vysk. Valančiaus nuopelnais. Savo raštais kun. A. Milukas palieka neišdildomą pėdsaką lietuvių kartoje."

Kun. A. Milukas Lietuvos reikalais kreipėsi net į popiežių Pijų X; 1905 m. Milukas pasiuntė prašymą popiežiui, maldaudamas paskirti Seinų vyskupui kurį nors lietuvių dvasiškį.

Kaune įveinančiame žurnale Tiesos Kelias 1934 m. kun. dr. J. Navickas, Marianopolio Kolegijos Rektorius, kun. A. Miluko nuopelnus apibūdino šiais žodžiais:

"...Knygų leidime kun. A. Milukui lygaus nebuvo ir nėra. Jo nuopelnus teviršija tikrai Kauno šv. Kazimiero draugija, bet ši yra daugelio žmonių bendrovė. Kun. A. Miluko bendrovė buvo jis pats; kiek jam vienam pasisekė išgauti knygų leidimui lėšų, tiek jis jų ir turėjo. Yra apskaičiuojama, kad kun. Miluko ilgametis knygų leidimo biudžetas turėjo, lietuviškais pinigais skaičiuojant, daugiau vieno milijono litų. Svarbu tai, kad tas visas kapitalas buvo paties kun. A. Miluko surinktas. Visa mūsų gausioji tikibinė, tautinė ir mokslinė literatūra, vysk. Valančiui mirus, iki spaudos atgavimo laikų, buvo kun. Miluko darbo kūrinys. Žinoma, toksai milžiniškas darbas buvo reikalingas didelio būrio darbininkų, bet to viso darbo smegenis ir širdis buvo kun. A. Milukas. Tie šimtai tūkstančių išleisčių knygų yra jo asmens indėlis į lietuvių tautos kultūrą..."

Pagaliam, šio vyro gyvenimo ir darbų studija jau parašyta. Žurnalistas Vladas Mingėla, dar Lietuvoje gyvendamas, domėjosi kunigo Miluko veikla, o po karo, atvykęs į Ameriką Milukui neberadęs gyvo, pasiryžo parašyti vėlionies monografiją, kurioje būtų įamžinti to didžiojo lietuvių nuveikti

darbai ir nuopelnai. Savo pažadą jis įvykdė.

Nors kun. A. Milukas pats vienas sugebėjo išleisti virš 180 knygų, bet jam skirta vieno leidinio išleidimui tenka sukurti visų Amerikos lietuvių pagalbos. Kun. A. Miluko monografijai išleisti rūpinasi šios sudėties komitetai:

GARBĖS KOMITETA (alfabeto tvarka) sudaro: prel. Jonas Ambotas; Juozas J. Bachunas; prel. Jonas Balkūnas; dr. Adolfas Damašis; prel. Pranciškus M. Juras; prel. L. J. Mendelis; Anthony J. Rudis; prel. Konstantas Vasys.

DARBO KOMITETAS: Tėvas dr. Tomas Žilraitis, O.P. — pirmininkas; prof. dr. Justinas Pikūnas — vicepirmininkas; inž. Vytautas Kutkus — sekretorius; Lidija Mingėlienė — kasininkė; rašytoja Alė Rūta — išdo globėja; Matas A. Milukas — išdo globėjas; žurn. Vladas Mingėla — reikalų vedėjas.

Abu komitetai, visuomenei padedant, pasiryžo kun. A. Miluko monografiją išleisti. Visuomenės prašome šį darbą aukomis paremti. Paaukoje 5 dol. dar prieš knygos išleidimą, gaus tą knygą kietais viršeliais ir vadinsis prenumeratoriais; paaukoje 10 dol. ar daugiau, vadinsis rėmėjais; paaukoje 15 anks to 100 dol. ir daugiau — mecenatais, o paaukoje kelis šimtus — garbės mecenatais.

Mecenatų rėmėjų ir prenumeratorių pavardės bus atspausdintos knygoje, o garbės mecenatų — ir atvaizdai.

Aukais ir prenumeratas malonėkite siųsti šiuo adresu:

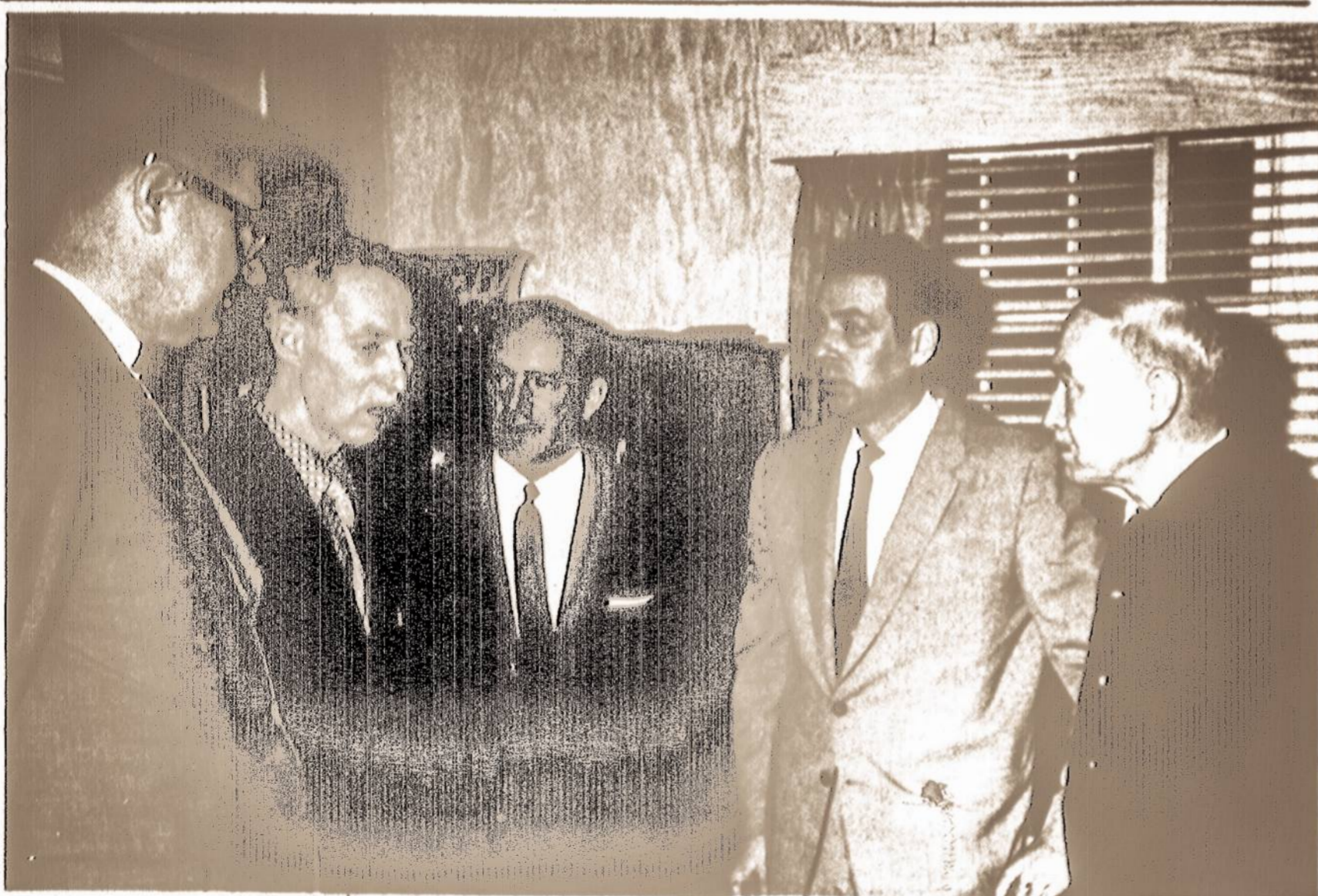
L. Mingėla, 153 E. Parkhurst Pl., Detroit 3, Michigan. Tel. TO 7-0153. The Detroit Bank and Trust Co. yra užvesta taupymo sąskaita nr. JR — N 58389.

Dr. J. Bajerčius grįžęs į Lietuvą?

Kitados daug reikškesis ateitininkuose, vėliau frontininkuose ir paskiausiu laiku L. Bendruomenėje Chicagoje, dr. J. Bajerčius, sakoma, yra atsidūręs komunistinių rusų okupuotoje Lietuvoje.

• Tarybinės kontrolės komisija nubaudė Vilkiškos vartotojų kooperatyvų sąjungos reikalų vedėją E. Klimašauską ir einantį Ignalinos rajono vartotojų kooperatyvo reikalų vedėjo pareigas N. Tonkalį už tai, kad kaimo kooperatyvus neaprupinę žibalu, druska, degtukais, silkėmis, popirosais, stiklu langams, indais ir kitomis prekėmis.

• Tarp miestinis techninio inventarizavimo biuras paskelbė, kad 1959 m. įvyks visų Vilniaus miesto rajonų namų inventarizacija.

Nesenai atvykęs iš Sovietų Sąjungos Antanas Igaunis (antras iš kairės) apsigyveno su šeima Waterbury, Conn. ir tuojpat gavo darbą. Iš kairės į dešinę: konsulas A. Simutis, Antanas Igaunis, dr. J. K. Valiūnas, Antanas Igaunis, Jr., inž. Jurgis Čiurlys.

J. Tysliavos, Jr. nuotrauka

DABARTINĖS LIETUVOS POETŲ KŪRYBA

PAVASARIS

E. Spyglinio fotoetiudas

K N Y G A

JANINA DEGUTYTE

Nenusimink, jei perplėštas viršelis,
Jei tavo puslapiai nuo pirštų sutepti.
Kažkam tu pakvipai gimta žeme, žiobrellais,
Kažkam buvai tu sąžinė rūsti.

Kažką išmokei ir suprasti, ir pamilti,
Daug ką atleisti. Ir daug ko neatleisti.
Kažkam kuždėjai: „Nenutiliti, nenutiliti!
Ir praskambėti žemėj spinduliais!“

Kažką sakai... Kažkam žėrėjo akys.
Sruveno puslapiams pažasarių šviesa.
Tai nieko, jei buvai tu tik prie žvakės —
Kiek saulių tilpo tąsyk akysel..

Kiek saulių matės pabertų gimtinėj!
Ne pabertų, ne, — sunkiai atneštų.
Ir jei dar žvakė... ji — jau paskutinėj!
Ugnis — iš tavo puslapių baltų!

Gyvenimą aptrauks balandžio spurgas žalias.
Ir tūkstančiai gyvų šaltinių laukia neliesiti.
Daug kam kvėpėjai tu gimta žeme,
žiobrellais,
Daug kam buvai tu sąžinė rūsti.

Gyvenau, rodos, balsai daug.
Gyvenau, rodos, tiek mažai.
Ašaros neįstengė apgauti, —
Degė lūpose saulės lašai.

Ir tai kas, kad ji — ir tai kas! —
Neapleto manęs visos!
Jei nuo šalčio gėlė rankas,
Akys gerė šilumą jos.

Gyvenau, rodos, balsai daug.
Salmos kandžiojo — lig randų.
Ir norėjos iš džiaugsmo šaukti —
Dalgas kalas po ledul..

Gyvenau, rodos, tiek mažai.
Skildina — o pagirdžiau ką? —
Dega lūpose saulės lašai.
Į tavo išsitiesia ranka.

S U L A

Pažagauni sulos —
Ir visa širdims
Pajunti, ką pavasarį jaučia beržai. —
Saulės, oro, šviesos
Kiek tik nori imi,
Bet ojs tiek per mažai,
Per mažai.

Nors ir amžium žilu
Pailgėtų diena,
Ir visai nebebūtų tamsių naktų. —
Ir tada, ir tada
Nesakytų gana
Nes beržai prisikėlę,
Nei tu.

Pr. RASCIUS

A p i e r a š a n č i ą r a n k ą

JUDITA VAICIONIAITĖ

Pavasaris... Staigiai nušvinta tinkas
Ir gluosnio šakelė pūkšva...
Raketų, elektros ritmas...

Patinka

Man šitokia laiko spalva.
Antroji dalis dvidešimto amžiaus...
Ką reiškia eilutė menka?

Išraižytą popieriaus lakštą suglamžė
Ne kartą neruvinga ranka.
Tik viena žinau — ji tikrai nuškalstų,
Jei trokštų išlikti šveitnia,
Jei norintiesiems žemę paverstį į karstų
Jinai nerašytų — ne.

Kapilono kriauklė gaudžia sniego jūra.
Lėdo žvaigždėmis lavinų griausmas gūra.
Ožkis ant kamieno, pūgoje išrauto...
Tai kalnų krioklys valvorykštę aprauda.
Paklausyk — tai vėjas kryžkelę
tau kryžkelė... Karpatai

Neberasi slidės vėžių vakarykštė...
Tik nenoriu, kad iš čia visai išnyktum —
Grįžk pavasario šviesa kalnų ganyklon,
Grįžk piemenų daina per šardį, saulės
pilną,
Grįžki šiluma avies auksinėj vilnoj...
Karpatai

LYG DEBESYS
PAVASARINIS...

Lyg debesis pavasarinis
Dulkėtu vieškeltu nuskritti...
Kur saulė, kur beržų šešėliai,
Aš niekaip negaliu išskirti,
Tik noriu sukkti sukkti sukkti
Ir šitaip šokdama numirti.

Man vėjas liemenį apvijo,
Ir plakasi balta suknelė...
Aš noriu sukkti sukkti sukkti,
Aš noriu šokti visą kelią
Ir iš ramsų karklių pintinės
Jus apdailinti mišų avietėm.

• Rašytojė Jono Bilino kūrybos paroda įvyko valstybinėje bibliotekoje Kaune.

• Lietuvos kompartijos ir sovietinės valdžios parodymu ir kolchozuose bus organizuojamos bendros valgyklos kolchozininkams ir jų šeimoms.

Istorinė apysaka

P. Tarasenka

KĘSTUTIS KRYŽIUOČIŲ NELAISVĖJE

Labai džiaugėsi kryžiuočiai, paėmę kunigaikštį Kęstutį į nelaisvę. Dėkodami viešpačiui dievui ir ordino globėjai mergelei Marijai už tą nepaprastą kovos laimikį, bažnyčiose skambino varpais, laikė iškilmingas pamaldas, garsiai giedojo pergalės psalmę „Te deum laudamus...“. Buvo rengiamos puotos ir riterių turnyrai — rungtynės.

Ir kaip nesidžiaugti? Juk nelaisvėn pateko tas, kuris jau daugiau kaip dvidešimt metų neišleisdamas ginklo iš rankų atkakliai gynė Lietuvą ir į kiekvieną kryžiuočių žygį atsakydavo puolimu. Maža to, jis dar rūpinosi, kad kryžiuočiai iš Prūsų išsikeltų į pietus ir ten kovotų su netikėliais totoriais, jiems Kristaus mokslą skelbtų, o Livonijos ordiną net visai panaikinti norėjo. Taigi, buvo dėl ko kryžiuočiams džiaugtis.

Ne vien tik iškilmingomis pamaldomis, puotomis ir įvairiomis pagomomis pažymėjo kryžiuočiai Kęstučio paėmimą į nelaisvę. Tas įvykis naujus svarbius sumanymus kėlė didžiojo magistro Vinricho von Kniprodes galvoje. Pagaliau atėjo laikas vienu galin-

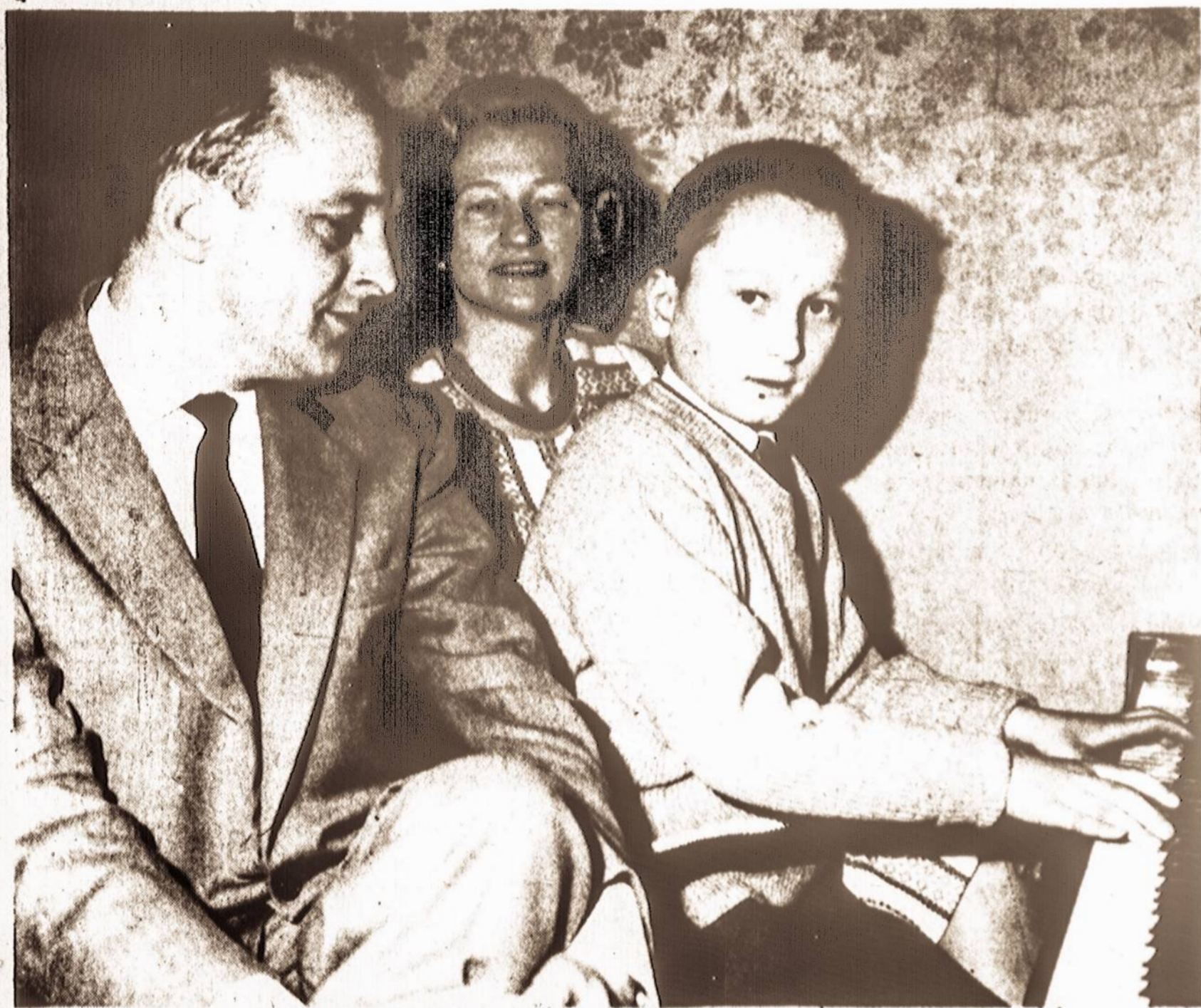
gu smugiu su lietuviais baigti. Ką jie, likę be savo sumanaus ir narsaus karo vado, galės padaryti? Tai tik silpna baikščių avių banda be ryžtingo piemens! Ją nugalėti bus nesunku. Tik šiam žygiui reikia surinkti daugiau jėgų, vien ordino per mažai.

Norėdamas dėl šio savo sumanymo pasitarti, didysis magistras nusprendė per sekmynes susaukti ordino maršalą, vyriausius dvasininkus ir pilių viršininkus komturus į visuotinį pasitarimą — konventą. Į pilis buvo išsiųsti kviesliai.

Atėjo sekmynės, o kartu ir paskirtoji konvento diena. Po ilgų iškilmingų pamaldų bažnyčioje, kurias laikė keli vyskupai ir daugelis kitų dvasininkų, ištaigingoje konventų salėje susirinko visi jo dalyviai.

Slubuodamas, dviejų pažų¹ palaikomas, nes dar nebuvo sugijusi Ragainėje sulaužyta koja, į konvento salę įėjo didysis ordino magistras Vinrichas von Kniprode. Pasveikinęs susirinkusius, jis tarė:

— Eminencijos vyskupai, garbingieji dvasiškiai, kilnūs ordino svečiai, kilmingieji ordino broliai riteriai!

VIENYBĖS SVEČIAI. — Neseniai iš Europos atvykę Karolis ir Birutė Drungai su 11 metų sūnum Miku, lydimi B. Ringailienės, lankėsi Vienybėje. Jaunasis Mika Drunga, nepaprastų gabumų pianistas, ta proga paskambino Bacho, Beethoveno ir kitų klasikų kūrinius. Šią savaitę Drungai išvyko į Chicago.

J. Tysliavos, Jr. nuotraukos

POETAS STASYS SANTVARAS, atvykęs su žmona Ale iš Bostono, lankosi Vienybėje. Neseniai iš spaudos išėjo Stasio Santvaro poezijos knyga **ATIDARI RANGAI,** kurią mūsų literatūros kritikai labai palankiai sutiko.

VYTAUTAS KARALIUS

Praktiškas eilėraštis

Eilėraštis kasryt į darbą turi eiti,
Kad darbininko žinganis būtų jo ritmo.
Kad žodžių plūstanti minia
Primitivų rytmečio gaivės.

Eilėraštis kasryt į darbą turi eiti,
Kad palubų svaja nemirtų,
Kad ji plyta pabūtų —
Ir tik tada eilėraščio žodžiu.

Eilėraštis kasryt į darbą turi eiti,
Kad gerbių dirbančias rankas,
Kad prasidėtų jis iš ryto,
O paskutinis posmas baigtų vakare.

*

Pavirsta gilė ažuolu.
Gera ausis jau gilėj girdi gausmą,
Gera akis jau gilėj mato girią ažuolų.
Pavirsta gilė ažuolu —
Ir jei akis nemato,
Ir jei ausis negirdi,
Kad gilėj gaudžia ažuolas.

Vandens lašas

Aš žemės praeitį lašą matau —
Ir saulės aš matau jaunystę.
Ir daug nukritusių žvaigždžių.

Aš jūrų gaudesį lašą girdžiu:
Tu buvusiuoju jūrų bangoje buvai,
Tu žemės pirmame lietuvi buvai.

Tu girdei man nežinomus medžius,
Tu daug numirusių žmonių pagirdel.
Tu ašarų buvai,
Ir gal buvai purve.
Tu kraujas gal buvai,
O gal buvai kava.

Tu mažas lašas amžinybės,
Tu žemės poema!

O kas geriau — ar būti bangoje,
Ar tapti rašalo lašu

Ir laukii, kol žmogus galvos,
Kaip rasti rimą žodžiui b a n g o s!

Igaunio duktė mums rašo...

Lai būna leista išreikšti
Tamstai visos šeimos nuokir-
džiausią padėką už patalpini-
mą nuotraukų ir straipsnelių
Vienybės 15. n. mūsų brangaus
Tėvelio atvykimo į šį laisvės
kraštą proga.

Skulptoriaus svajone

O kur surasti tokį akmenį,
Kad aš jame iškalčiau galėčiau
Tik vieną mažą žemės dieną?
O kaip surasti tokią dieną,
Kad akmenų suspėčiau
Iškalinti trumpą žemės dieną!

J. Puodziukaitienė

Ačiū už Tamstos vedamąjį
straipsnelį, kuris mums gilaus
įspūdžio sukėlė. Tik jautraus
poeto siela gali suprasti ir taip
ryškiai atvaizduoti išskirtos
mylinčios, širdies skausmą bei
pergyvenimus. Ir kiek tų iškir-
tų širdžių!

Prie šių Tamstai pareiktų
padėkos žodžių norime padėko-
ti Tamstos sūnui p. Juozui už
sugalstą laiką besirūpinant mu-
mis. Turėjau progos pažinti
Tamstos sūnų ir susidaryti puik-
iausią nuomonę.

Mano Mamutės ir Tėvelio
pirmam susitikimo momentas
toks įspūdingas! Ir šiandien
negaliu dar suprasti, kaip pa-
vyko pagauti tas momentas.
Tai akimirka ir taip ryškiai pa-
gautas taškas. Juk ir aš sutikau
Tėvelį, mačiau tą sceną, bet
suklupus Tėveliui prie Mamutės
kojų, konsulas Šimutis ir dr. K.
Valiūnas tuč tuojau pakėlė jį.
Tai fotografo nuopelnas, didelis
laimėjimas, padarytoji nuo-
tauka gali drąsiai konkuruoti
su profesionalų darytomis foto
nuotraukomis.

Linkiu Tamstos sūnui geros
sėkmės moksle, jo pasirinktoje
profesijoje, nemažiau ir asme-
niniame gyvenime. O Tam-
stai, mielas p. Redaktorium, dar
kartą lietuviškas ačiū, linkime
geriausios sveikatos, ištvermės
ir geriausio pasisekimo Jūsų
kūrybiniame plunksnos darbe.

Su pagarba,

Julija Puodziukaitienė
Waterbury, Conn.

Visiems jums jau žinoma, kad verbų dieną, viešpačiui dievui ir ordino globėjai švenčiausiai mergelei Marijai padedant, mūsų kilmingieji broliai riteriai Verneris iš Vindekiemio ir Jonas iš Ekersbergo atkakloje kovoje paėmė į nelaisvę pagonių lietuvių karo vadą karalių Kęstutį, kuris dabar stiprios sargybos saugomas mūsų pilyje. Šis nepaprastas laimėjimas ordino likimą nukreipia naujais keliais. Jiems aptarti šiandien ir sušauktas didysis ordino magistras savo kalbą.

Yra atvykę pagonių lietuvių pasiuntiniai vaduoti savo karaliaus. Ar sutiksime paleisti atgal į girią tą piktą vilką, kad jis įniršęs vėl pultų mūsų pilis, griautų bažnyčias ir vienuolynus, teriotų ordino žemes, žudytų brolius riterius? O gal geriau jį nelaisvėje laikyti, šventajam tėvui laiminant sukviesti kilmingus krikščionis riterius ir bendromis jėgomis surengti paskutinį šventą kryžiaus žygį? Įsitvirtinę Lietuvoje, kaip ir Prūsijoje, tęstume kovą su schizmatikais, rusais šventosios katalikų bažnyčios garbei. Drang nach Osten! — užbaigė didysis ordino magistras savo kalbą.

— Drang nach Osten! — ilgai šaukė susirinkusieji, tarškindami kalavijais į akmenines konvento salės grindis.

Nors dauguma konvento dalyvių pritarė didžiojo magistro pasiūlymui surengti didelį žygį į Lietuvą, salei kiek aprimus, žodžio paprašė senas Kulmijos kanaaninkas.

— Kovoti su pagoniais, Kristaus priešais lietuviais, yra svarbiausia ir kilniausia švenčiausios mergelės Marijos kilmingųjų riterių ordino pareiga. Su pasišventimu jis veda tą kovą. Daug jau kilmingų ordino riterių ir paprastų karių tą šventą įsipareigojimą pažymėjo savo mirtimi kovos lauke ir užsitarnavo dangaus karalystę bei amžiną šventosios bažnyčios ir ordino pagarbą.

Sunki ši kova. Štai jau daug metų, kaip tame šventame žygyje į rytus ordino dalys sustojo vietoje. Kodėl? Ar jau išseko ordino jėga ir galybė, ar krikščioniškų Europos kraštų valdovai nustojo mus remti, ar mūsų širdyse išblėso šventųjų kryžiaus žygių laimėjimo viltis? Nel!

Mes tūpčiojame vietoj, manau, todėl, kad sutikome atkaklią pasipriešinimo jėgą. Visi gerai žinome, su koku įniršiu ginasi piktosios dvasios apstėti pagonys lietuviai, ir kiek mūsų šventieji žygiai reikalauja aukų. Esu tikras, kad likę be savo karo vado ir karaliaus pagonys dar įnirtingiau kovos, o ši kova vėl daug aukų pareikalaus. Kad tų aukų išvengtume ir lengviau užvaldytume Lietuvą, už jų karo vadą karalių Kęstutį jokių turtų neimkime, pareikalaukim iš pagonių, kad jie apsikrikštytų ir taptų ordino vasalais ar atiduotų mums Žemaitiją. Siūlau iš pradžių pateikti mūsų sąlygas pagonių karaliui, o jam nesutikus — pasiuntiniams.

SALOMĖJA STANIULYTĖ - ČERIENĖ - MULKS

SALOMEJA STANIULYTĖ - ČERIENĖ - MULKS

Lindeno Birutės Moterų Choras balandžio 18 d., Lindene, surengė pobūvį Salomėjos Staniulytės - Čerienės - Mulks 25 metų muzikinės ir visuomeninės veiklos sukakčiai atžymėti.

Šia proga susirinko labai gausus Salomėjos gerbėjų, lietuvių ir vietos amerikiečių svečių būrys, su tikslu ją pagerbti, pasveikinti ir pasidžiaugti pasiektais gausiais muzikinės kūrybos ir visuomeninio darbo vaisiais.

Salomeja yra gimusi Londone. Ji su savo tėvais 1908 m. atvyko į JAV ir apsigyveno Chicagoje. Čia ji, baigusi pradžios ir aukštesniąją mokyklą, lankė komercinę kolegiją ir, be to, studijavo muziką. Atitūkdama nuo studijų, ji su sa-

vo seserimis, Brone ir Stella, dainavo lietuvių choruose ir vaidino, tuo pačiu metu vadovaudama bent keturiems vaikų chorams. Pirmoji jos kompozicija "Klajonės" išspausdinta 1932 m. Kaune, 1927-29 ji vadovavo garsiajam Chicago chorui Pirmyn) ir dainavo lietuviškas dainas ir plokšteles. Vėliau drauge su Biežiene įdainavo dar dvi Kalėdų giesmes ir plokšteles.

Po vyro mirties Salomeja grįžo į Europą. 1935 m. dirbo Lietuvos Finansų Ministerijoje, vėliau - Lietuvos Pasituntinbėje Londone.

Tėvynės meilės įkvėpta, ji parašė "Lietuvos Laukai", "Kad aš girdžiu dainą", "Tėvynė manoji" ir "Šių metų malda".

Kauno konservatorijoje ji studijavo kompoziciją ir piano pas garsiuosius muzikus: Simkų, Naujell, Karnavičių, Zadeiką, Kačanauską, tuo pačiu metu aktyviai dalyvaudama Lietuvos Universiteto studentų chore.

1940 m. grįžusi į Chicago, vėl vadovavo vaikų chorams, suvalkiečių chorui ir reikiški Margočio radijo muzikinės programose.

Rankraščiuose turi parašiusi keletą dainų mišriam ir vaikų chorams.

1942 m. Salomeja ištekojo už adv. Em. Mulks ir apsigyveno New Yorko apylinkėse. Čia ištraukė į Balfo ir NCWC darbą. Suorganizavo Birutės moterų chorą Lindene ir aktyviai veikia lietuvių organizacijose.

Kaip labai aktyvią visuomenininkę ir muzikę, vietos lietuviai ir amerikiečiai ją labai brangina. Juo labiau, kad ir jos vyras Emmerson Mulks, nors ir ne lietuvis, bet lietuvis, bet lietuviams talkina visuose reikaluose ir daug padeda.

Ikilingąjį pagerbtuvių pobūvį atidarė ir Salomeją pristatė Liudvinaitienė. Tolimesnei programos eiga sklandžiai vadovavo Irena Veblaitienė. Pradedamąją maldą perskaitė kun. L. Jankus, Balfo reikalų vedėjas, Florence Bau padainavo Salomėjos komponuotą invokaciją "Collect".

Svečiams užkandžiaujant, Irena Veblaitienė padarė pilną S. Mulks muzikinės kūrybos ir visuomeninės veiklos apžvalgą. Muzikinėje programos dalyje solistai: Ona Zubavičienė, Liudas Stukas, Irena Stankūnaitė ir Stella Volani padainavo po kelias dainas, daugiausia iš Salomėjos kūrybos. Solistus gražiai papildė Lindeno Birutės moterų choras. Akomponavo Juozas Stankūnas.

Daug sveikinimų ir gražių linkėjimų pateikė raštu: kongreso narė F. A. Dwyer, B. Darlys, J. Žilvičius, ALTS Elizabeto skyrius, Newarko moterų klubas, Moterų Vienybė ir kiti. Žodžiu sveikino: Astrid Anderson, president of Business Professional Women's Club, Viola Maith, Lindeno bibliotekos direktorė, Krueger, Lindeno bibliotekos direktorė, Krueger, Lindeno mero vardu, ponia Grygotis, "Woman of the year" of Union County, kun. L. Jankus, Izid. Jatulis, Vl. Dillis, M. Kizytė, J. Trečionienė, P. Jurgelūtė-Beverage, J. Liudvinaitis, Vaičiūnas, M. Klimas ir kiti. Taip pat atminimui įteiktos ir dovanos.

Salomejai tarus paskutinį padėkos žodį, ikilingas pagerbtuvių pobūvis baigtas giesme "Ilgiausių metų". J. V.

• Rašytojo Juozo Paukštelio (Ptašinsko) 60 metų sukaktis buvo atžymėta specialiame paminėjime Kėdainiuose. Aukšč. tarybos prezidiumas Paukštelį "už nupelnus lietuvių tarybinei literatūrai" apdovanojo garbės raštu.

N. Y. Universitetas pagerbė dr. H. Montvilienė

DR. H. MONTVILIENĖ

Dr. H. Montvilienė balandžio 17 d. buvo pagerbta New Yorko Universiteto prezidento ir profesorių specialiai suruoštame akte (Honors Convocation) ir priėmimo pagerbimui ty New Yorko Universiteto alumnų, kurie mokslus yra baigę su aukščiausiais pažymiais. Ta proga dr. H. Montvilienėi buvo įteiktas taip vadinamas Universiteto Kūrėjo Garbės Pažymėjimas.

Tenka pažymėti, kad dr.

H. Montvilienė aktyviai reikiškiai amerikiečių tarpe savo profesijoje. Jos doktorato disertacija neseniai išleista New Yorko Universiteto atskiru leidiniu. Neseniai dr. H. Montvilienė Amerikiečių Moterų Inžinierių Draugijos pakviesta skaityti paskaitą tema: "Elektroniški smegenys - galinga priemonė matematiškoms problemom inžinerijoje spręsti."

A. S.

"Kartūnų balius" Philadelphijoje

Philadelphijos Lietuvių Moterų Atstovybės skyriaus ruošiamu "Kartūnų balliumi" yra nemažas susidomėjimas. Mat, pirmas toks pobūvis šioje kolonijoje. Yra žinoma, kad bus svečių ir iš kitų miestų.

"Kartūnų ballius" bus balandžio 25 d. (šeštadienį), 7 v.v. Alden Park Banquet Hall, Wissahickon Ave. Vakarėnė 7 val. Po to šokiai ir trumpa programėlė. Bus skiriamos dovanos už gražiausią kartūno suknelę ir už gražiausią pašoktą šokį. Šio pobūvio pelnas bus skiriamas Sibire gyvenančiai lietuvių džiovininkų šeimai. Bilietus galima užsisakyti pas p. J. Augaitytę tel. LO 4-3199 arba pas kitas valdybos nares.

Liet. Moterų Atstovybės skyrius gražiai reikiškiai mūsų kolonijoje, ruošdamas kultūrinis pobūvius ir talkininkaudamas BALF'ui. Kai kas linkęs manyti, kad šis skyrius išeinąs iš savo veikimo nustatytų ribų.

nes šalpa esanti BALF'o žinioje. Pabaltijo Moterų Tarybos statute, šalia socialiniai-kultūrinis uždaviniai įtraukti ir šalpos reikalai. BALF'ui neįmanoma aprūpinti visų vargstančių. Todėl moterų skyrius, susirišęs su BALF'u, gavęs iš ten keletą nelaimingų, skurstančių šeimų pavardes, stengiasi joms gelbėti. Be to, kasmet aukojama Vasario 16 gimnazijai.

Su pasitenkinimu galima pastebėti, kad Philadelphijos visuomenė nuosirdžiai pritaria šių moterų veiklai ir su noru lankosi jų suruoštuose kultūrinuose rengimuose. Tikimasi, kad ir į šį vakarą lietuviškoji visuomenė gausiai atsilankys.

Nepamirškite
atnaujinti
prenumeratos

MOTERŲ VIENYBĖS

25 METŲ SUKAKTIES

Vakarienė ir Šokiai

Sekmadienį
gegužės 3 dieną

HOTEL TOWERS

23 CLARK STREET, BROOKLYN, N. Y.

VAKARIENĖS PRADŽIA 6:30 v. v. ŠOKIAI 9 v. v.
BILJETŲ KAINA: Vakarienė 10 dol. Šokiai 2.50 dol.

Bilietai iš anksto gaunami pas lietuvius biznierių ir Moterų Vienybės nares.

MARY PAIAUIS

337 ST. NICHOLAS AVE.
(Ridgewood)

Kviečia visus atsilankyti, linksniai laiką praleisti ir su draugais suėiti.

RESTAURANT
BAR & GRILL
BROOKLYN, N. Y.

Phone: Evergreen 2-9141

Choro koncertas Rochesteryje

Bal. 11 d. įvyko ilgai lauktas choro koncertas. Tai visos žiemos kieto darbo vaisius ir nepaprastai vykęs.

Programa susidėjo iš mišraus choro, choro su vyrų duetu ir pianu, smulko solo, vyrų kvarteto, vėl choro ir pagaliau baigta pačiu stipriausiu-kompozitoriaus J. Strollos kūriniumu (Žodžiai Putino).

Choro vedėjas ir dirigentas J. Strolia programą sudarė iš grynai lietuviškų kompozitorių kūrinių, ar jų harmonizuotų liaudies dainų (St. Šimkaus, J. Švedo, A. Vasiliausko, J. Naujalo, J. Gaidelio ir didesnė pusė J. Strollos kūrinių). Taigi grynai lietuviška, taip mėlta ir taip dvelkianti lietuviškais šventvakariais.

Kompozitorius J. Strolia dėl programos pasisakė, kad jis gal turėjęs sukurti ką nors apie automobilį, bet tai jam primintų kartuves (kaip giliai išsireikšta), tad jis pasiliko su lietuviškais liaudies motyvais.

Dueto partiją atliko V. Žnuidžinas ir A. Cieminis. Smuiku solo — J. Strolia. Solo partiją A. Cieminis. Piano — R. Obalis.

Pabaigai choristai savo vadovą J. Strolia apdovanojo gražiu medžiuraziūniu, gi publika — gėlėmis.

Su glėbiu gėlių ir simboline dovanėle rankose muzikas J. Strolia visus tiesiog pritrenkė, pranešdamas, kad... iš Rochesterio išsikelia. Visų galvoje ir širdyse susisuko didelis klausukas: ar kas nors nori chorą suardyti? Mat, nepraejo nė metai kaip P. Armonas pasitraukė, o dabar J. Strolia. Jei tai nebūtų bažnytinis choras-sakytume, kad čia kipišas savó pirštus yra prikišęs. Gi tai buvo vienintelė vieta, kur visi kalbėjome viena kalba. Tai būdas apjungti visą jaunimą. Ir to buvo pasiekta. Kam rūpi tai suardyti? Tikėsime — nepasisėks. B.R.

MUMS RAŠO

(Atkelta iš 4 psl.)

Aš jau nekalbu apie aną dvasios ubagą, kuris atsisakė VIENYBĖS tik dėl joje dedamų paveiklų ir kuri VIENYBĖ atitinkamai įvertino. Skaudėnis dalykas yra tas, kur žmogus su aukštu išsilavinimu, kaip pavydytojas iš Alton, Ill., randa sau gėda prenumeruoti lietuvišką laikraštį.

Užtikrinu kad jeigu tie kitataučiai jo kolegoms daktarai žinotų jo tokią nusistatymą savo tėvynės atžvilgiu, jie jam tikrai nenorėtų paduoti rankos.

Juk yra vieša paslaptis, kad tokie individai, jeigu nebuvo baigę mokslo Lietuvoje, tai jį

tęsdami Vokietijoje, visada nušluodavo gardesnę Balfo atsiūsta kąsnelį. Jie, nesijaudindami, kaip tie Vokietijos kalėjimų kalifaktoriai, naktį sulindę su komitetų atstovais į Balfo sandelius, išsinešdavo pilnus kietai prikimštus lagaminus net vaikučiams skirtų rūbėlių. Aš žinau, kad jums nepatogu skelbti jų pavardes, tačiau jeigu galima, prašyčiau, p. Redaktorių, prisijusti man ano gydytojo pavardę, nes man daugelį teko jų pažinti ir tokiu būdu aš nors pats sau vienas pasidaryčiau išvadą.

M. SAULINSKAS
Pittsburgh, Pa.

LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS Baras ir Restoranas

Lietuviškos ganybos
pietūs, vakarienės ir užkandžiai

GERIAUSI GĖRIMAI PIGIAUSIOMIS KAINOMIS

Salės šokiams, vestuvėms ir kitokioms pramogoms prieinamomis kainomis. Lietuviškų organizacijų susirinkimų patalpos nemokamai. Visais reikalais kreiptis į klubo reikalų vedėją K. VAITAITI.

Spaudos kioskas
280 UNION AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9672

Winter Garden Tavern Inc.

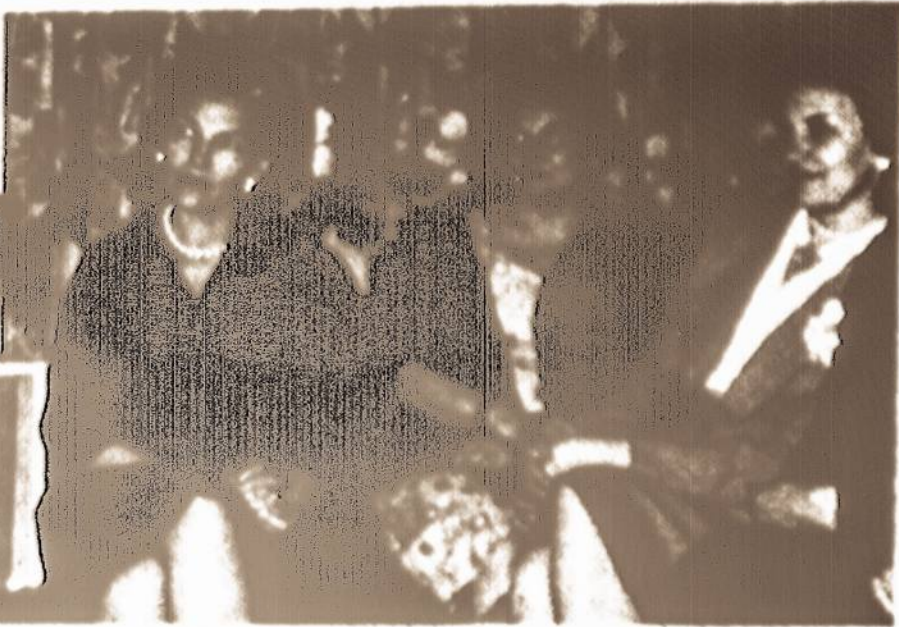
VYTAUTAS BELECKAS
SAVININKAS
1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y.
(Ridgewood)
Tel. EVergreen 2-6440

Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Be to, duodami palaikytinai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinamomis kainomis.

KOMPOZITORIUS DON GILLIS svečiams pasakoja apie American Opera Workshop ir National Music Camp veiklą pereiną sekmadienį įvykusiame pobūvyje Vienybės namuose. Pažymėtina, kad šią vasarą vykstančius koncertus ir operos spektaklius Interlochen, Mich., bus galima girdėti per NBC radiją ir eventualiai bus galima matyti televizijoje. Bus sukamos ir filmos mokykloms. Tai tik dalis National Music Camp veiklos Amerikos kultūriniam gyvenimui ugdyti. Nuo traukoje matomos M. Varnienė, Helen Rich, buv. chikagie. Sally Aleksūnaitė.

KOMP. DON GILLIS pagerbtį pobūvyje pereiną sekmadienį V. Motūza svečiams parodė orkestro narių susuktas filmas iš "Symphony of the Air" gastroljų Japonijoje ir Tolimuose Rytuose. Ta pačia proga V. Motūza parodė prieškarines Nepriklausomos Lietuvos filmas. Svečių tarpe buvo nemažai kitataučių, kuriems pirmą kartą teko pamatyti vaizdus iš Lietuvos. Pobūvio surengimu ir jo programa rūpinosi V. Tysliavienė, bufetą paruošė ir svečius vaišino Ursulė Bacevičienė, Alice Karvelienė ir Ona Valaitienė. Žiūrovų tarpe matomi inž. Mačiulis, S. Čerienė Mulks, T. Grigaliūnas, V. Jonuškaitė, Varnas, P. Lapė, L. ir A. Mathews, Gillis, Valiūnai, Shushiai ir kt.

J. Tysliavos, Jr. nuotraukos

ASS SUVAŽIAVIMAS TORONTE

Gegužės 9-10 Toronto įvyks JAV ir Kanados Akademinių Skautų Sąjūdžio visuotinis suvažiavimas. Darbotvarkėje yra pramatyta svarbių organizacinių pakeitimų, liečiančių akademinę skautiją. Akademiniėje programoje bus dvi paskaitos lietuviškosios kultūros klausimais. Šeštadienio vakarą ASS Toronto skyrius ruošia priėmimą, o po to — banketą, kur šokiams gros vienas geriausių Toronto orkestrų. Suvažiavimo metu vyks jaunųjų dailininkų darbų paroda. Parodoje gali dalyvauti visi lietuviai studentai bei neseniai baigusieji studijas su grynosiomis ir pritaikomosiomis dailės darbais bei architektūriniais projektais.

Suvažiavimas įvyks Toronto Lietuvių Namuose, 1129 Dundas St. W. Programa prasidės šeštadienį 11 val. B anksto už-

siregistravusiems suvažiavimo mokesčiai 9 dol. Ši suma padengia registr. mokesčių, priėmimą su banketu, pusryčius, arbatėlę ir dvejus pietus. Naktynė parūpinama pas torontiečius arba (pagal pageidavimą) viešbučiuose, YMCA. Registruojamasi pavieniai arba per

skyrus, pasiūnčiant 2 dol. Brutei Grigaitytei, 622 Davenport Rd., Toronto, Ont., Canada, tel. WA 5-7880. Drauge pažymėti kur pageidaujama nakvynė. ASS nariai, ypač gyvenę rytiniame pakraštyje, kviečiami suvažiavime gausiai dalyvauti.

BANGA TELEVISION

V. ZELENIS, Savininkas
34-23 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.
PARDUODAMA SU NUOLAIDA:
Televizija, radijas, III-FI fonografai (tape recorders), oro vėsintuvai, langams ventiliatoriai, dulkių siurbiai.
40% nuolaida vokiškiesiems III-FI aparatams.
TAISOMA TELEVIIZIJA, RADIJAS, HI-FI
Darbo valandos kasdien iki 7 v. v. Tel. AP 7-0349

REPUBLIC WINE & LIQUOR STORE

MARIJONA IR JURGIS JOKUBAICIAI
322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 7-2089

J. Markiewich

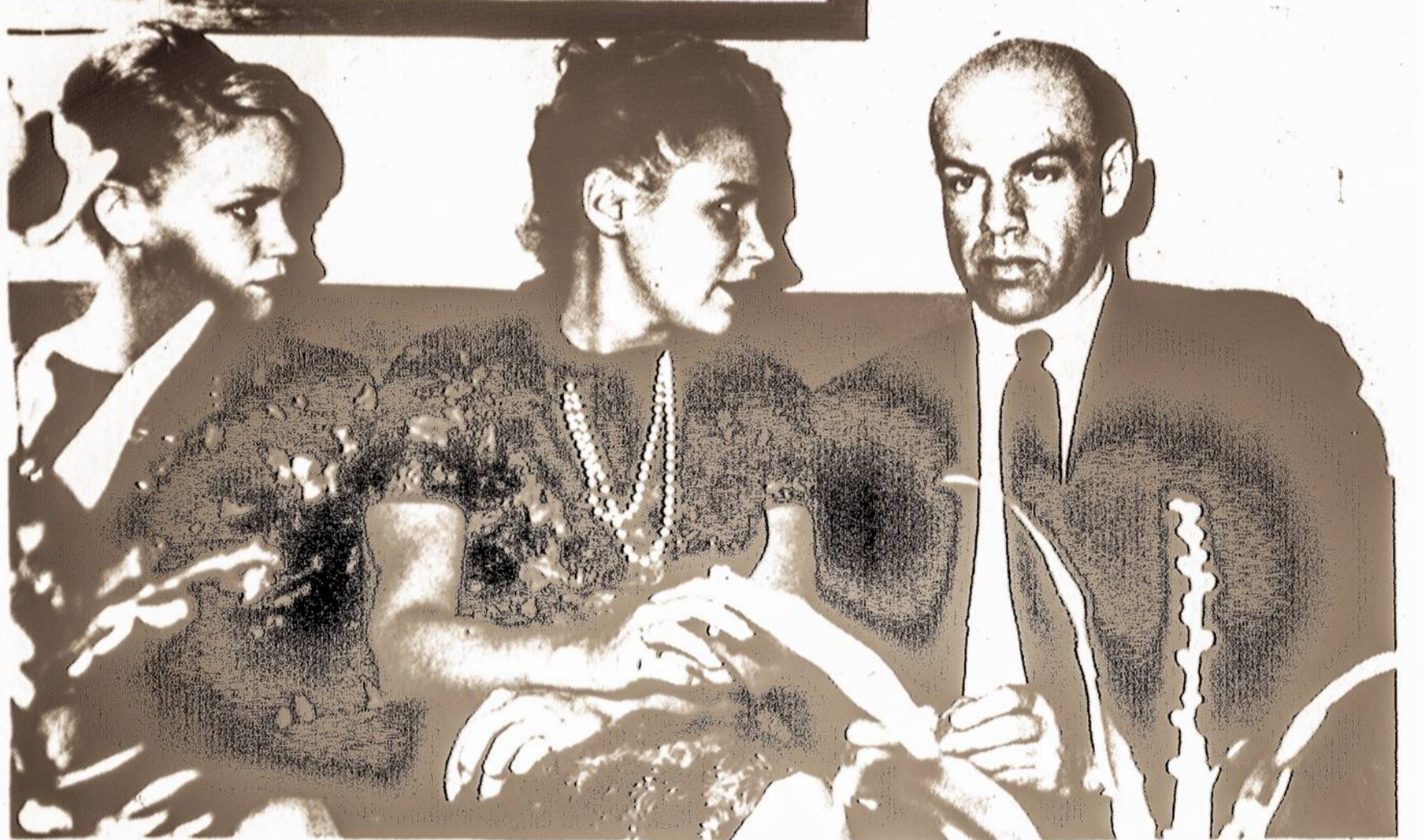
AND SONS, INC.
Laidotuvių Direktorai
15 TRUMBULL STREET
NEW HAVEN, CONN.
Telefonas: LOcust 2-9229

AR NEPERMOKATE už savo automobilio apdraudą?

VIRŠ 21,000,000 AUTOMOBILIŲ SAVININKŲ MOKA
DAUGIAU, NEGU REIKALINGA.
Jei tik Jūsų vairavimo rekordas yra geras,
Jūs esate kvalifikuotas:
DIDELIAM APDRAUDOS SUTAUPYMIUI, GERESNEI
SAVO APSAUGAI IR GREITESNIAM PATARNAVIMUI,
REIKALAUJANT NUOSTOLIŲ ATLYGINIMO.
Kreipkitės:

Albert F. Peters

(PETRAUSKAS)
APDRAUDOS SPECIALISTAS
116-55 Queens Blvd., Forest Hills 75, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-1477
NAMŲ ADRESAS:
106-53 95th Street, Ozone Park 17, N. Y.

VIRSUJE: Svečiai Vienybėje pe-
reita sekmadienį (vykusiame
pobūvyje komp. Don Gillis pa-
gerbti. B k. Martha ir Capi
Petrashilutės (vienybėčių p. Pe-
trashų gyv. Richmond Hill
dukterys). Greta p. Greenspan,
vienas iš NBC producerių. Lie-
tuvaitė Capi Petrash jau kele-
tas metų dirba NBC "Monitor"
programoje ir su Amerikos gar-
senybėmis paruošia pasikalbėj-
mus. DEŠINĖJE: dail. K. Žo-
romskis kalbasi su akordionistu
Charles Daubar.

FIRE - AUTO - LIABILITY - BURGLARY - GLASS PLATE
ROBERT F. NARK
APDRAUDOS SPECIALISTAS
26 Court Street 700 Caroline Ave.
Brooklyn 1, N. Y. N. Valley Stream, N. Y.
Main 4-6400 Valley Stream 5-0783
LIFE - HEALTH - ACC. HOUSEHOLD - COMPENSATION

AP's T. V. Service

ALBERT J. MISIUNAS, Savininkas
TAISOMA TELEVIZIJA, RADIJAS IR III - FI
Darbas garantuotas Priimama iki 10 v. v.
101-23 112th Street RICHMOND HILL 19, N. Y.
Telefonas Virginia 6-6895

Three Joe's Service Station, Inc.

Trys Juozai - visi trys lietuviai - rūpestingai, sąžini-
gai ir pigiau patarnaus jums, jei tik jūsų automobiliui
reikalingas bet koks - didelis ar mažas - pataisymas.

COMPLETE AUTOMOTIVE REPAIRS

85-42 WOODHAVEN BLVD. WOODHAVEN, N. Y.
(86th Avenue kampas, prie Jamaica Avenue)
Telefonas Virginia 6-9683

RAY'S LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELE MISIUNAI
Įvairiausios rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai.
Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.
103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

NORI PIRKTI AR PARDUOTI
NAMUS - TAIP PAT APDRAUDŲ
REIKALAIS KREIPKIS Į
**American Home
Realty**

84-14 Jamaica Ave.
WOODHAVEN, 21, N. Y.
TEL. HICKORY 1-5220
(Forest Parkway Stotis)
WILLIAM J. DRAKE
Licensed Real Estate Brokeris

Pagalvok apie savo ateitį, ieškok tinkamą namą savo
šeimai ir sau. Neatidėliok, bet ieškok, tad kreipkis į
AMERICAN HOME REALTY. Šiai firmai vadovauja
patyręs William J. Drake. Jis gerai apylinkę pažįsta,
nes čia buvo kandidatu į Kongresą.

LIETUVIAMS SPECIALUS PATARNAVIMAS
Šioje firmoje apdrausk savo namus, baldus nuo gaisro.
Apdrausk nelaimingus atsitikimus prie savo nuosavybės.
Mes surandame jums paskolą namams.

Tel. HI 1-5220

Studijų dienos New Yorke

Liet. Stud. S-gos New Yor-
ko skyrius Atlanto pakraščio
studentijai rengia studijų die-
nas, kurios įvyks gegužės 2-3
d. Columbijos universiteto pa-
talpose. Prof. V. K. Jopynas
bus vienas iš paskaitininkų.
Smulkesnė programa bus pra-
nešta vėliau. Iš kitų vietovių
studentai, norį gauti nakvynes,
arba nujorkiečiai, galį studen-
tus nakvynėms priimti, praneša
Jurgiui Biručiu, 117-05 89th
Ave., Richmond Hill, N. Y.
Tel. VI 7-5129.

D. KLINGA

FAKŠŲ PILDYTOJAS
VIRTIJAS
337 Union Avenue
BROOKLYN 11, N. Y.

A. ANDRIUŠKEVIČIUS
Laikrodininkas - Juvelyras
Didelis pasirinkimas
BRANGENYBIŲ
485 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.
Tel. EVERGREEN 4-2318

JOE & JOHN FRIENDLY SERVICE

JONAS KARPUS
JUOZAS KAZLAS
Savininkai

- SUNOCO -

Tel. APplegate 7-9515
GAS - OIL - TIRES
BATTERIES
A to Z LUBRICATION
588 Jamaica Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Highland Place kampas

DETROITO LIETUVIAI

Šiais metais JAV Lietuvių
Bendruomenės apylinkės valdy-
ba Motinos Dienos minėjimą
ruošia gegužės 10 d. 12:15 val.
Pagrindinė kalbėtoja bus Aldo-
na Augustinavičienė iš Cleve-
lando. Meninę programą išpil-
dys Stasio ŠUZIŲ vadovaujamas
birutėčių globojamas mergai-
čių choras, skautai ir ateitinin-
kai. Įėjimas nemokamas.

Kunig. Birutės K. S. Mote-
rų Draugijos Detroito skyrius
pirmasis šiais metais įsigūgė į
JAV LB Detroito apylinkę. Nuo
šios dienos jos sudarys atskirą
seniūniją JAV LB Detroito apy-
linkės riboje.

Studentų Sąjungos Detroito
skyrius taip pat jau nutarė įstoti
į Bendruomenę.

Detroito apylinkės globoje
nuo seniau yra tautinių šokių
grupė, skautai ir sporto klubas
"Kovas".

Organizacijų įstojimo į
Bendruomenę reikalu kreipia-
masi į pirm. Vytautą Kutkų.

1610 Scotten Ave., Detroit 9,
Mich. telef. TA 5-3846.

JAV LB Detroito apylinkės
valdybos paprašytas ir toliau
Detroito įvyksiančių parengimų
kalendorių sutiko tvarkyti Al-
bertas Misiūnas, 1985 Scotten
Ave., Detroit 9, Mich. telef.
TA 5-0303.

Jau beveik visi Detroito
įvykstantieji parengimai tvar-
kingai užregistruojami, tačiau
taip pat pageidauja, kad būtų
registruojami ir didesni organ-
zacijų metiniai susirinkimai.

JAV LB Centro Valdybos
paprašyta, Detroito apylinkės
valdyba sutiko būti visų JAV LB
Apygardų ir Apylinkių atstovų
suvažiavimo šeimininkais.

Suvažiavimas įvyks rugsėjo
5 - 6 Detroito.

Mokslo metų užbaigimas
lituanistinėje mokykloje šiais
metais įvyks gegužės 24 d.

V. KUTKUS

Traun's BARAS IR RESTORANAS
AUGUST TRAUN - Savininkas
N. E. cor. 7th ir Dauphin Street, PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 9-9352

BARAS IR RESTORANAS
JULIUS DAUGMAUDIS, Savininkas
Stiklinis baras. Viena gražiausių užėigų Brooklyne.
273 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVERGREEN 4-9333

Vietos skautai, priešaky su Br. Nemicku (lipa kopėčiomis) aplankė Vienybės sodybą, kur jie atliko savo skautišką pareigą – pavasario paukščius aprūpino inkilais.

J. Tysliavos, Jr. nuotrauka

Mažosios Lietuvos bičiulių veikla

Balandžio 19 d. protestantų parapijos salėje, Brooklyne, įvyko Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugijos susirinkimas, kurį atidarė Ramūnas Brakas, pakviėdamas pirmininkauti ir sekretoriauti kun. P. Dagį su Pr. Narvydu. Kaip buvo skelbiama, šiame susirinkime Kipras Bielinis skaitė įdomią paskaitą apie Mažąją Lietuvą.

Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugija visą laiką renka me-

džiagą apie Mažąją Lietuvą, jos praeitį,

Šiame susirinkime taip pat buvo valdybos rinkimai. Brink-

ti: Bičiūnas, Kynastas, Dagys, Koncė, Narvydas ir Daniels. Į revizijos komisiją: Radeckis, Mačionis ir Mazeliauskas. P.N.

ANTANO IR ONOS KAUNŲ

MAISTO KRAUTUVĖ

Pristatomas geriausias maistas į namus, taip pat parengimams bei baliams, tik reikia paskambinti: ULster 8-7821 arba EVERgreen 4-5233

52 HUDSON AVENUE

BROOKLYN 1, N. Y.

PASINAUDOKITE PLAČIAI ŽINOMOS IR GERAI UŽSIREKOMENDAVUSIOS FIRMOS, SIUNČIANČIOS SIUNTINIUS Į SSSR IR LIETUVĄ PATARNAVIMU

PACKAGE EXPRESS and TRAVEL AGENCY, Inc.

Licensed by USSR

BROOKLYN, N. Y. - 1530 Bedford Avenue - Tel. IN 7-6465 ir IN 7-7272

NEWARK, N. J. - 312-314 Market Street - MI 2-2452, MI 2-1681, Bowling Green 9-6992

Per mūsų firmą siunčiami siuntiniai paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. * Visi muitai apmokami vietoje, mūsų įstaigose. * Prie firmos įstaigų yra krautuvės. * Siuntinių pristatymas garantuojamas 100%. Įstaigos ir skyriai atidaryti kasdien nuo 9 v. r. iki 4 v. vak.

78 SECOND AVENUE
NEW YORK 3, N. Y.
ORegon 4-1540

832 NORTH 7th STREET
PHILADELPHIA 23, PA.
WAlnut 3-1747

MŪSŲ SKYRIAI

107 SO. VERMONT AVE.
LOS ANGELES 4, CALIF.
DUnkirk 5-6550

1241 N. ASHLAND AVE.
CHICAGO 22, ILL.
Humboldt 6-2818

651 ALBANY AVENUE
HARTFORD 6, CONN.
CHapel 7-5164

11601 JOS. CAMPAU AVE.
DETROIT 12, MICH.
Townsend 8-0298

Norėdami gauti daugiau informacijų reikalaukite mūsų firmos katalogą.

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave.,

Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

MATTHEW MAZĖIKA, Savininkas

Park Florist

Gėlės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas.

80-15 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y.

Telefonas Virginia 9-3112

L Aidotuvų Direktorai

JUOZAS GARŠVA

231 BEDFORD AVENUE
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS

BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVERgreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)

423 METROPOLITAN AVENUE
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS

BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVERgreen 7-4335

MATHEW P. BALLAS FUNERAL HOME

MATHEW P. BALLAS
Direktorius
660 GRAND STREET
NOTARY PUBLIC

ALB. BALTRUNAS-BALTON
Reikalų Vedejas
BROOKLYN, N. Y.
Tel. STagg 2-5043

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVICIUS, Direktorius

410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: STagg 2-4409

FORGIONE FUNERAL HOME

ANTHONY FORGIONE LAIDOTUVŲ DIREKTORIUS

9 STAGG STREET
Vėsinamos Kopyčios

BROOKLYN 6, N. Y.
Tel. EV 8-8331 ir EV 7-3293

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius įvairiems reikalams.

White Horse Tavern

Baras, Restoranas ir Salė

Duodami pofaidotuviniai pietus

86-16 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y.

Telefonas: Virginia 6-9519

PRANAS BRUČAS
Savininkas

AUGUST P. GUSTAS, Inc. LAIDOTUVŲ DIREKTORIUS

354 MARCY AVENUE

BROOKLYN, N. Y.

TEL. EVERgreen 7-4774

Šios naujai įrengtos kopyčios yra vos du blokai nuo Broadway. Lengvai pasiekiami, važiuojant BMT, INS linijų traukiniais ir autobusais. Daug vietos automobiliams pasistatyti.

VIENYBĖ

Vyt. Abraitis
balandžio 20 d. darbe, kojai paslydus, krito 8 pėdas ir gana skaudžiai susitrenkė nugarą. Nuvežtas į Jersey City ligoninę, kurią, tikimasi, aplis dar šią savaitę. Abraitis yra uosto pakrovėjų artelės vedėjas.

Petras Avižonis.
dr. Vyt. Avižonio sūnus, birželio 20 d. susituokia su Liuda Jucėnaitė. Vestuvės įvyks Hartford, Conn. Jaunavedžiai, abu akademikai, gyvens Delaware valstybėje.

Dr. M. Slapšys,
šių metų pradžioje apleidęs New Yorką ir gavęs naują tarnybą Washington, dabar gyvena: 2200 32 Place S. E., Washington 20, D. C.

Jonas Valaitis,
atmokėjęs savo partneriui Al. Vasiliauskui jo dalį, Arlington restorano biznį Brooklyne perėmė vienas savo vardu.

M. Maželka,
Park Florist savininkas Woodhaven, pereitą savaitę su žmona Adele minėjo savo vedybų 15 metų sukaktį.

J. Jasinskis
su žmona pereitą sekmadienį lankėsi pas Anicetą ir Janiną Simučius.

Dr. Vyt. Slavinskis
su žmona Marija ir dr. Irena Giedrikienė siunčia linkėjimus iš Meksikos.

V. Jonuškaitė (Leskaitienė)
G. Zilionienė, B. Onišnienė, dr. M. Kregždienė ir V. Rūtėnienė išrinktos į naują Lietuvos Moterų Atstovybės klubo valdybą.

R. Kontrimas,
Simo ir Jadvygos Kontrimų sūnus, susižiedavo su Reimonda Binkyte. Vestuvės birželio 27 d. Philadelphiaje. Abu jaunuoliai yra akademikai.

S. Jasaitienė
iš Floridos šiuo metu vieši pas dukterį ir ženą Eleną ir Kęstutį Valiūnus, New Rochelle, N. Y.

Inž. Sigitas Bobelis
ir Guoda Mačiūnaitė susituokė balandžio 19 d. Jungtinių aktas įvyko Apreiškimo parapijos bažnyčioje, Brooklyne.

M. Jokubaitienė,
U. Bacevičienė, A. Povilauskienė, O. Petrash, E. Povilanskienė, Briedienė, H. Klimienė, V. Zubavičienė, Zubkienė, J. Mikolainienė, A. Karvelienė, A. Lukienė ir F. Pepell sudaro komisiją Moterų Vienybės jubiliejaus banketo reikalams.

Ši seštadienį, balandžio 25, 12 val. visi Dariaus-Girėno Posto nariai renkasi posto būstinėje, 158 Grand St. (Povilanskų svetainėje), vykti dalyvauti New Yorko lojalumo parade.

DEŠINĖJE: Jarošeko kvartetas, atvykęs koncertuoti į Brooklyną, aplankė ir Vienybės įstaugą. Iš kairės: A. Peškys, V. Dargis, juos atlydėjęs R. Kezys, J. Jarošekas ir J. Avelis.

Lojalumo paradas

Ši seštadienį, balandžio 25, New Yorke įvyksta lojalumo paradas, kuriame, šalia įvairiausių tautybių, dalyvaus ir lietuviai. Lietuvių dalyvavimą organizuoja New Yorko Lietuvos Taryba. Tikimasi, kad šiais metais lietuvių dalyvavimas bus įspūdingas, nes dalyvauja du lietuvių veteranų postai, skautai, ateitininkai, neolituaniai bei kiti organizuoti vienetai. Lietuvos Taryba maloniai kviečia visus lietuvius kuo skaitlingiausiai dalyvauti, kad tuomi galėtumėm galimai daugiau atkreipti kitų dėmesį. O tas dabartinėje politinėje padėtyje yra labai svarbu.

Prašoma rinktis 1 val. po pietų prie 61 Street (rytus nuo 5th Ave.

RENĖJAI

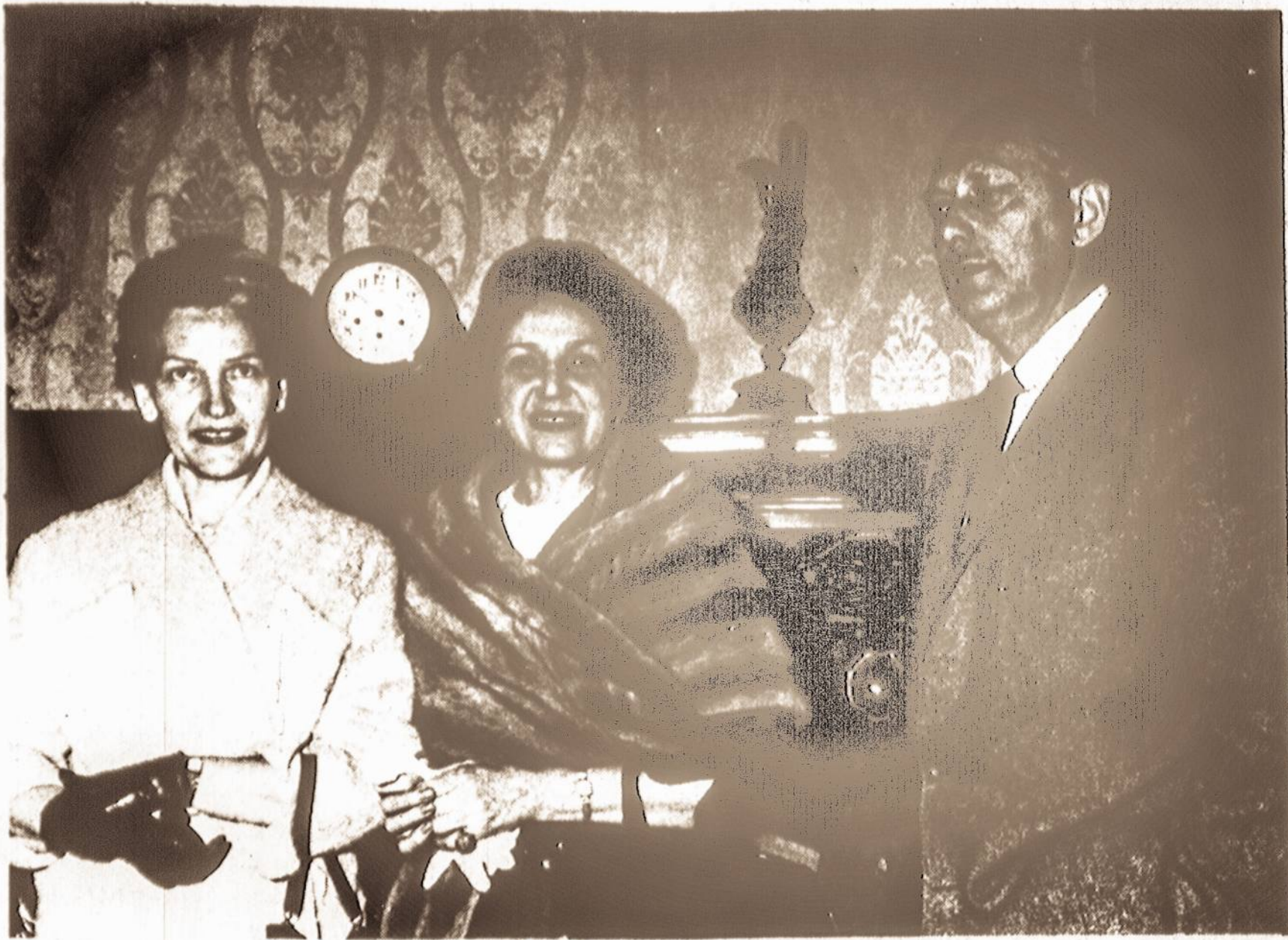
COUNCIL OF EUROPEAN WOMEN IN EXILE, kur yra atstovaujama ir Lietuva, penktadienį, balandžio 24, 7:30 vakare, Donell Library Center auditorijoje, 20 West 53rd Street, New York 19, N. Y., rengia **TAUTINIŲ ŠOKIŲ IR DAINŲ PAVASARIO FESTIVALI.** Programą atliks šios grupės: bulgarės, čekoslovakės, estės, latvės, lietuvaitės, lenkės, jugoslavės, rumunės ir vengrės. Įėjimas laisvas.

GYDYTOJŲ POBŪVIS

Bal. 18 d. Wienecke restorane, New York, įvyks Liet. Gyd. d-jos pobūvis, kuriame humoristinę programą atliko akt. V. Žukauskas ir dr. Svoğunėlis, sudainuodami keletą kupletų.

Pobūvį pravedė d-jos pirm. dr. J. Skeivys.

Dalyvavo apie 60 New Yorko gydytojų ir dantų gydytojų su šeimomis.

Grazina Griniuvienė, pulkininko Kazio Griniaus žmona (viduryje) lydima savo draugų, Marijos ir Antano Varnų, lankėsi Vienybės redakcijoje. Pulks. Grinius yra Amerikos Balso pareigūnas Washington. J. Tysliavos, Jr. nuotrauka

JAROŠEKO KVARTETO KONCERTAI

Nekantriai laukti Jarošeko kvarteto koncertai, įvykę New Yorke ir Hartforde balandžio 18, 19, atnešė žiupsnį giedrulių į mūsų apyplėkį rytinį pakraštį. Šis šaunus vienetas, vadovaujamas gabios ir šioj srityje prityrusios Liudo Jarošeko rankos, patiekė net 22 dainų ir pilną visokių netikėtumų programą.

Kvartetas, dar tik prieš 6 mėn. pradėjęs darbą, yra jau spėjęs puikiai susidainuoti. Dainininkų tarėna yra gan aiški, nors grynos lietuviškos tarėnos truputį pasigedome boso J. Avelio solo pasireiškimuose. Dainų interpretacija įdomi, retkarčiais dar garsinių bei vaizdinių efektų papildoma. Tačiau tokiuose efektuose saikas nebuvo užmirštas, ir programa sugebėjo išvengti banalumo.

Balsų išlyginimas nebuvo jaučiamas visose dainose toks

pats vienodas. Slauroje harmonijoje kvartetas skambėjo lygiai. Ypač žvelnesnio pobūdžio dainose visi balsai liejosi į bendrą darnų vienetą. Tokiu būdu geriausiai praskambėjo "Aguona", Rožės tango, ir A. Račiūno "Sudiev". (Hartforde pastaroji visai nekaltai tapo ginc'o auka tarp kvarteto ir akompaniatoriaus). Plačioji harmonija neleido pasiekti tos pačios tobulybės ne tiek dėl susidainavimo stokos, kiek dėl šiek tiek skirtingų atskirų balsų charakterių. Tai ryškiai jautėsi Brahms'o Valse, Kreoliskoje serenadoje... Kvarteto bosas ir II tenoras savo balso charakteriu ir stiprumu yra daugiau linkę į dengimą, ir ten, kur jie turėjo vedamas melodijas, sunkiau prasimušė. Tuo tarpu I tenoras ir baritonas savo atviresniais balsais neišvengė dominavimo ir ten, kur jie buvo tik pritarėjais. Šitie skirtumai iš-

ryškėjo ypač posminėse dainose, kaip "Julija", "Makarona", kur kiekvienas balsas turėjo progos pasireikšti atskirais įstojimais.

Programa buvo įvairi dainų stiliaus, formos ir harmoninės struktūros atžvilgiu. Čia girdėjome dainas, liet. vyrų chorams įprastiniu būdu, vedamas I tenoro. Buvo dainų, kaip pav., sulietuvinta "O, Suzanna", pagal amerikonišką "Barbershop" stilių, vedamų baritono. Betgi daugelyje dainų melodija šokinėjo per visus balsus, nutūpdama ypatingiems efektams, lyg tas uodas zyzys, ir I boso partiją. Šitokie dalykai yra įdomesni savo nesikartojančiu įvairumu, bet tuo pačiu stato didesnius reikalavimus vieneto susidainavimui.

Atskirai kaip solistai pasirodė tenoras A. Peškys ir bass-baritonas J. Avelis, padainuodami po 2 dainas. Abiejų balsai parodė puikios solistinės medžiagos. Tik atrodo, kad abu bus per daug pripratę prie grupinio dainavimo.

Kvartete dainavo A. Peškys, L. Jarošekas, V. Dargis ir J. Avelis. Kvarteto nuolatinė akompaniatorė dėl didelių atstumų negalėjus atvykti kartu, visam koncertui įgudusiai akompanavo A. Mrozinskas. Tik kartais jautėsi paskutinės minutės susitarimų paviršutiniškumas ir ryšio stoka tarp balsų ir instrumento, ypač tempo atžvilgiu.

Koncertui konferavo Vilijus Bražėnas iš Stamford, Conn. Koncertą ruošė Akademinio Skautų Sąjūdžio New Yorko ir Hartforde - Waterburio skyriai. **VYTAUTAS GIRDŽIUS**

Balandžio 24, penktadienį, 7:30 v.v., Baltic Freedom House, New York, įvyks Lietuvos Studentų Santaros New Yorko Skyriaus susirinkimas. Kalbės dr. J. Repečka, tema: "Kodėl mums reikią radikalų?" Po paskaitos seks diskusijos.